

UTRID

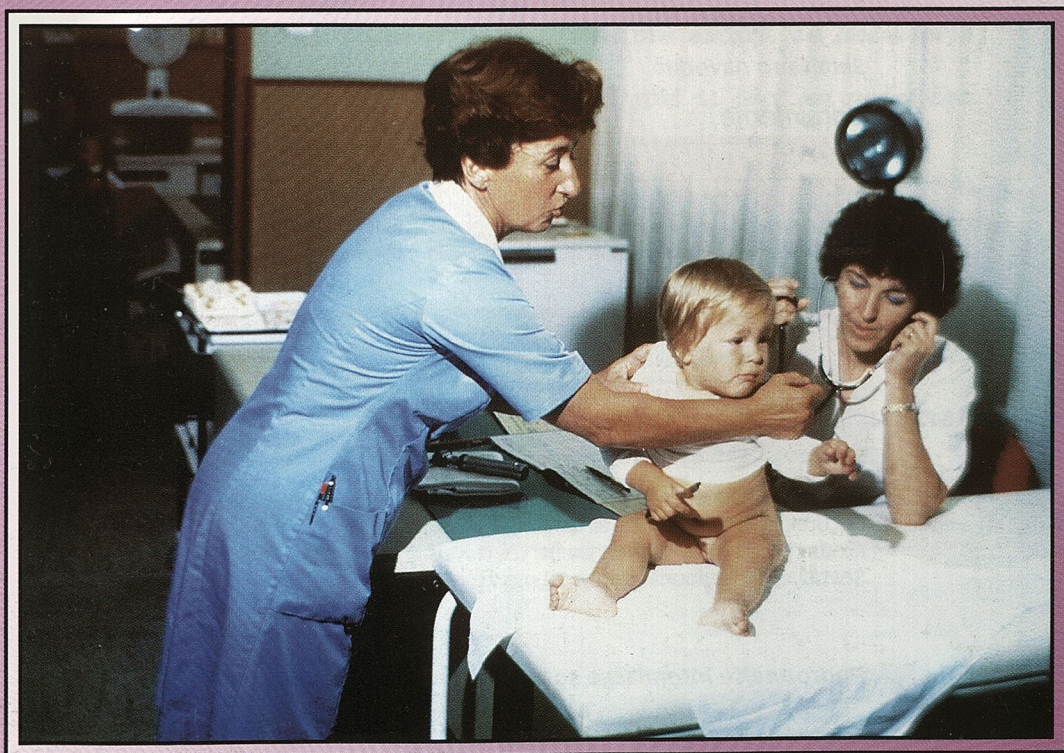

INFORMATIVNI BILTEN ZBORNICE ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE

LETO V. ŠTEVILKA 10
OKTOBER 1997

poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana

2289

Prava nega za zdravje in lepoto

medicinski šampon

zaščiteno ime

Oronazol

ketokonazol

- ◆ *Za zdravljenje in preprečevanje prhljaja, seboroičnega dermatitisa in pitiriazе.*
- ◆ *Šampon, ki je drugačen od drugih. Njegov učinek traja tudi po tem, ko ga sperete z lasišča.*
- ◆ *V lekarnah je na voljo tudi brez recepta.*

Skrajšano navodilo

Zdravljenje

pitiriazа	1 x na dan	5 dni
prhljaj in seboroični dermatitis	2 x na teden	2 do 4 tedne

Preprečevanje

pitiriazа	1 x na dan	pred začetkom poletja, 3 dni zapored
prhljaj in seboroični dermatitis	1 x na teden ali 1 x v dveh tednih	

Kontraindikacije: Preobčutljivost za zdravilo. **Stranski učinki:** Dražeč ali pekoč občutek na lasišču, mastni ali suhi lasje. Naravno sivi ter pobarvani ali umetno skodrani lasje lahko spremenijo barvo. **Oprema:** Steklenička s 100 ml šampona. **Sestava:** 1 g šampona vsebuje 20 mg ketokonazola (2-odstotni ketokonazol).

Podrobnejše informacije so na voljo pri proizvajalcu.

v sodelovanju z Janssen Pharmaceutica

**INFORMATIVNI BILTEN
ZBORNICE ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE**

UTRIP

GLAVNA UREDNICA ČZD:

Vera Grbec

ODGOVORNA UREDNICA:

Irma Antončič

UREDNIŠKI ODBOR:

Veronika Pretmar Kunstek, Bojana Filej,

Petra Kersnič, Irena Istenič

LEKTORICA:

prof. Cvetana Tavzes

NAKLADA: 10300 izvodov

LETNA NAROČNINA ZNAŠA:

4500 SIT

Za člane zbornice brezplačno

NASLOV UREDNIŠTVA:

UTRIP

Zbornica zdravstvene nege Slovenije

Ljubljana, Vidovdanska 9

telefon, telefaks: 061/316-055

Žiro račun: 50101-678-48641

Po mnenju Urada vlade za informiranje z dne 4. 3. 1993,
št. 23/71-93 sodi Utrip med proizvode, za katere se plačuje
5-odstotni davek od prometa proizvodov.

TRŽENJE OGLASNEGA PROSTORA:

ANONSA d.o.o. Ljubljana, Preglov trg 6,

tel.: 061/1408-202, tel/faks: 1400-315

PRIPRAVA ZA TISK:

STARLING d.o.o.

Vrhnika, Krožna pot 2

tel/faks: 061/753-800

TISK:

Tiskarna POVŠE

Povšetova 36 a, Ljubljana, tel/faks: 061/301-542

Srce človeško sveta stvar!

*Srce človeško - sveta stvar,
ne šali ž njim se mi nikar,
v njem pekel naš je in naš raj,
se s srcem našim ne igraj!*

*En sončni soj, en topel dan
iz tal izuabi cvet krasan;
en črn oblak, en nočni mraz
in stit je cvet na večni čas.*

*En gorek rek - srce odpre,
en ljub pogled - srce se užge,
en hud pogled - srce mrje,
en trd izrek - srce se stre...*

Simon Gregorčič

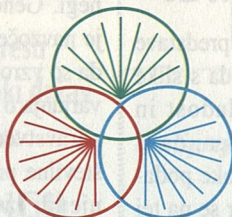

DELO ZBORNICE	6	SEPTEMBER NA ZBORNICI Petra Kersnič
NOVICE IZ ICN	7	RESOLUCIJE ICN Veronika Pretnar Kunstek
PORTRET MESECA	9	IRMA ANTONČIČ Petra Kersnič
RAZMIŠLJANJA	11	TUDI BOLNIK JE LAHKO TERAPEVT Klavdija Hudobivnik
	11	ALI V ZDRAVSTVU NE POTREBUJEMO IZOBRAŽENE MEDICINSKE SESTRE Zdenka Furlan
UDELEŽILI SMO SE	14	SREČANJE PATRONAŽNIH MEDICINSKIH SESTER V NOVI GORICI Magda Brložnik
	15	POROČILO O UDELEŽBI NA 21. KONGRESU V VANCOUVRU Zmaga Skok
	16	KANADA 1997 Lucija Matič
	21	ZANIMIVO IN KORISTNO SREČANJE Slavica Naumov
	23	VTISI Z EVROPSKEGA KONGRESA ENTEROSTOMALNIH TERAPEVTOV Suzana Dvoršak
	24	SVETOVANJE KOT ELEMENT DELA MEDICINSKE SESTRE Majda Mori Lukančič
	24	20. LETNO ZASEDANJE WENR - DELOVNE SKUPINE EVROPSKIH MEDICINSKIH SESTER RAZISKOVALK Olga Šušeteršič
	25	ŠTUDIJSKI TEDEN - SLOVENIJA 1997 Klavdija Peternej
NE PREZRITE	25	STAROSTNIKI IN OBČUTEK VARNOSTI NA DOMU Ana Podhostnik
SREČANJA DOMA	29	
SREČANJA V TUJINI	35	

**Prispevke za naslednjo, novembrsko številko
pošljite do 27. oktobra 1997**
Urednica Irma Antončič

PRIJAVA ZA UDELEŽBO

1. KONGRES ZDRAVSTVENE NEGE

NAREDIMO ZDRAVSTVENO NEGO VIDNO

Ime in priimek

Številka članske izkaznice

se prijavljam na 1. kongres zdravstvene nege,

ki bo v Ljubljani 17. in 18. 11. 1997.

Priloga: fotokopija nakazila kotizacije z dne

V _____, dne _____

Podpis: _____

Petra KERSNIČ

SEPTEMBER NA ZBORNICI

Zadnja naslovnica Utripa je z močjo predstave napovedala več stvari. Zagotovo se da s slike razbrati, da si roke podajata mladost in starost; da si roke podajata pomlad in jesen; da si roke podajajo moč, volja in upanje, da si roke podajajo ljudje, ki so temelj in gibalno vsega, kar se na tej zemlji dogaja. Prepričana sem, da lahko vsak najde v sliki svojo predstavo - in prav je tako.

Letošnjo jesen so pred nami pomembne naloge, ki bodo lahko izpeljane le, če se bomo prijeli za roke in vlekli v isto smer. Nekje sem prebrala, da izgublja jo ponavadi tisti, ki se bojijo, ali pa tisti, ki se ne borijo.

In kaj smo delali in s kom smo se srečali v septembru:

5. september 1997

V Koprju se je sestal Odbor regijskih društev. Predsednica Društva medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Koper, Mira Bažec, je skupaj z nekaterimi članicami Izvršilnega odbora predstavila njihovo organiziranost, delovanje in številne aktivnosti, ki v društvu potekajo.

V razpravi so navzoči ocenjevali položaj zdravstvene nege in njenih izvajalcev v vsakdanji praksi in potrdili nekaj najpomembnejših ugotovitev:

- premalo cenimo znanje in medsebojno priznavanje izobrazbe;
- premalo oziroma ne dovolj izkazujemo pripadnost stroki zdravstvene nege;
- nenehno moramo spreminjati svoj, predvsem pa pogled naših ožjih sodelavcev in sodelavcev iz drugih strok na stroko zdravstvene nege, kot na samostojno stroko s samostojno in odvisno funkcijo;
- izvajalcem zdravstvene nege je potrebno že v času izobraževanja in pozneje v vsakdanji praksi nuditi izobraževanje iz komunikacije.

10. september 1997

Na povabilo smo se udeležili sestanka Stalne strokovne skupine za bolnišnično dejavnost pri Razširjenem strokovnem kolegiju za zdravstveno nego. Na tem sestanku so glavne medicinske sestre

bolnišničnih ustanov ocenjevale položaj v zavodih z vidika priprav na stavko izvajalcev zdravstvene nege, ki jo bo organiziral Sindikat delavcev v zdravstveni negi. Generalna sekretarka sindikata Flory Banovec je navzoče seznanila z vzroki za stavko. Poudarila je, da so vzroki predvsem v tem, da še ni prišlo do dogovarjanja o predlagani kolektivni pogodbi za poklice v zdravstveni negi, v kateri so predlagane rešitve za številne probleme in s katero bi se položaj stroke in njenih izvajalcev korenito spremenil. Generalna sekretarka zbornice je predstavila vlogo zbornice, ki bo skupaj z razširjenim strokovnim kolegijem oblikovala strokovna navodila za delo v času stavke.

16. september 1997

Na povabilo Društva medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Ljubljana smo se udeležili seje izvršilnega odbora.

17. september 1997

Na prošnjo novoizvoljenega predsednika Zbornice sanitarnih inženirjev in tehnikov, Aleša Krulca, smo se sestali na naši zbornici in razpravljali o položaju obeh zbornic. Dogovorili smo se, da bomo sodelovali povsod, kjer bo za obe stroki to pomembno.

24. september 1997

Na ta dan je potekala 9. seja izvršilnega odbora, na kateri smo pregledali poslovanje zbornice v prvih šestih mesecih letošnjega leta. Člani so veliko časa namenili tudi organizacijskim in strokovnim pripravam na 1. kongres zdravstvene nege.

26. september 1997

Udeležili smo se 1. strokovnega posveta slovenskega odbora za Unicef, ki je bil v Mariboru in je potekal pod naslovom Spremembe v slovenskem družbenem sistemu in njihov vpliv na zdravstveno varstvo otrok.

Istega dne smo se sestali tudi z Majdo Šlajmer Japelj na Kolaborativnem centru SZO za primarno zdravstveno nego.

29. september 1997

Na Visoki šoli za zdravstvo smo se udeležili predavanja na temo Mednarodna klasifikacija prakse zdravstvene nege (ICNP) in informacijski sistem patronažne zdravstvene nege. Predaval je Nelson Gunnar, predstavnik Danskega inštituta za raziskovanje v zdravstveni negi in v zdravstvu.

Pripravila:
Veronika PRETNAR KUNSTEK

Na 21. mednarodnem sestrskem kongresu junija letos v Vancouvru so predstavniki držav članic ICN sprejeli naslednje resolucije:

INTERNATIONAL COUNCIL OF NURSES - ICN COUNCIL OF NATIONAL REPRESENTATIVES - CNR

Zgodovina zdravstvene nege

Upoštevajoč, da zgodovina zdravstvene nege vpliva na sedanje delo medicinskih sester in tvori tradicijo poklicne samopodobe,

upoštevajoč, da je vodilna načela za prihodnost mogoče izpeljati iz preteklosti,

upoštevajoč, da so medicinske sestre v njihovi poklicni vlogi uporabljali in jih še vedno uporabljajo totalitarni režimi za izvajanje zločinskih in nepravilnih dejanj,

upoštevajoč, da bi se medicinske sestre morale zavedati, da so bile nekatere ne le žrtve, temveč tudi soudeležene v kaznivih dejanjih,

upoštevajoč, da je vodila za poklicni razvoj potrebno izpeljati iz preteklosti,

smo sklenili,

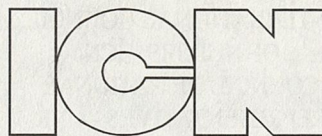
naj ICN podpira združenja medicinskih sester in partnerskih organizacij posameznih držav v njihovih prizadevanjih za ponovno ovrednotenje zgodovine in tradicije zdravstvene nege v svojih državah,

naj ICN spodbuja zavest o vlogi zgodovine sestrške nege na mednarodni ravni in razširja ugotovitve o zgodovini zdravstvene nege...

Sklenili smo tudi,

da združenja spodbujajo in podpirajo nepristranske in dosledne raziskave zgodovine zdravstvene nege v svojih državah;

da združenja spodbujajo objavo in širjenje izsledkov o zgodovini zdravstvene nege pri učenju in stalnem poklicnem izobraževanju medicinskih sester.

Sprejeto junija 1997

INTERNATIONAL COUNCIL
OF NURSES - ICN
COUNCIL OF NATIONAL
REPRESENTATIVES - CNR

Sodelovanje med medicinskimi sestrami in zdravniki

Upoštevajoč, da mora biti varovanec središče vseh,

upoštevajoč, da so zdravniki in medicinske sestre pri svojem delu v več pogledih odvisni drug od drugega,

upoštevajoč, da so načela zdravstvenega varstva - na primer v zvezi z etičnimi vprašanji - enako pomembna za obe poklicni skupini, saj jih določajo potrebe varovanca in ne poklicne nege,

upoštevajoč, da meje poklicnih nalog niso vedno ostro določene in se odgovornosti pogosto prekrivajo,

upoštevajoč, da izsledki raziskav zdravstvene nege vplivajo na zdravstveno nego prav tako kot izsledki medicinskih raziskav,

upoštevajoč, da stalen konflikt med dvema najpomembnejšima poklicnima skupinama v zdravstvenem sistemu povzroča napetosti in trenja, ki vodijo k nepotrebnim stroškom in ovirajo učinkovito zdravstveno varstvo prebivalstva,

smo sklenili,

naj ICN povabi predstavnike ustreznih mednarodnih zdravniških organizacij, kot npr. World Medical Association (Svetovno združenje zdravnikov) k sodelovanju z ICN za določitev profilov obeh poklicev in razpravo o prekrivanju odgovornosti in možnostih za sodelovanje, s katerim bi ublažili konflikte in trenja med njima.

Sklenili smo tudi,

naj združenja zdravstvene nege v posameznih državah preučijo možnosti za sodelovanje z organizacijami zdravnikov v njihovih državah.

Sprejeto junija 1997

INTERNATIONAL COUNCIL
OF NURSES - ICN
COUNCIL OF NATIONAL
REPRESENTATIVES - CNR

Zagovorniška vloga medicinske sestre v interakciji med pacientom in medicinsko sestro

Upoštevajoč, da zagovorništvo pomeni aktivno podporo in zastopanje interesov drugih ali oseb, ki se ne morejo zastopati same,

upoštevajoč, da ima vsakdo pravico do spoštovanja njegovih/njenih moralnih in kulturnih vrednot ter verskih ali filozofskih prepričanj,

upoštevajoč, da ima vsak varovanec pravico do spoštljivega odnosa in soodločanja o svoji zdravstveni negi,

upoštevajoč, da medicinski sestri obseg in trajnost stikov s pacientom omogoča, da pozna potrebe in želje "ranljive" osebe v njeni oskrbi,

upoštevajoč, da medicinska sestra pri nujenju zdravstvene nege oblikuje okolje, ki spoštuje in ščiti vrednote, navade in duhovna prepričanja posameznika,

upoštevajoč, da naloge medicinske sestre vključujejo izvajanje sprejetih in ustreznih kulturnih, etičnih in poklicnih standardov,

smo sklenili,

naj ICN preko združenj zdravstvene nege v posameznih državah medicinske sestre prepriča, da morajo spoštovati vrednote in prepričanja pacienta ali njegovega/njenega socialnega okolja, da bi nudile strokovno in ustrezno zdravstveno nego.

Sklenili smo tudi,

naj ICN preko združenj posreduje prepričanje, da je ena izmed pomembnih nalog medicinske sestre zagovarjati pravico vseh ljudi do humanega in učinkovitega zdravstvenega varstva, in si prizadeva za zaščito sposobnosti medicinskih sester, da varovancem posredujejo popolne informacije o njihovi negi.

Sklenili smo tudi,

naj združenja posameznih držav v okviru ICN od svojih članov zahtevajo, da prevzamejo odgovornost pri zagovarjanju varovancev in jih spodbujajo k uporabi metod nege, ki krepijo zagovorniško vlogo medicinskih sester.

Sklenili smo tudi,

naj se združenja v okviru ICN zavzamejo za razvoj etičnega pouka v predmetnikih izobraževanja medicinskih sester, ki vključuje vlogo zagovornika varovance.

Zaloška c. 21

L J U B L J A N A

**sedaj še: ZD Bežigrad,
Kržičeva 10**

**Poleg že uveljavljene medicinske prodajalne na Zaloški c.21
se odpira še nova na lokaciji ZD Bežigrad, Kržičeva 10 v Ljubljani.**

Naše dejavnosti:

**Ob programu ortopedskih in
tehničnih pripomočkov še
ambulanta za nego diabetičnega
stopala in zdravstvena pedikura.**

**Za Vas smo pripravili tudi nov
program zaščitne in ortopedske
obutve nemškega proizvajalca
BIRKENSTOCK.**

Odprto od pon. - pet. od 9 - 17 ure. Vse informacije na tel.: 061/451 977

 Petra KERSNIČ

Irma Antončič

Ko sem razmišljala, koga predstaviti v nadaljevanju rubrike, sem se odločila, da predstavim Irmo Antončič, ki je letos prevzela urednikovanje našega informativnega glasila Utrip. Priznati moram, da ni bila navdušena, ko sem jo prosila, da odgovori na vprašanja, s katerimi sem predstavila že nekaj naših kolegov in kolegic. Prošnjo sem ponovila čez dva meseca in Irma se je omehčala, tako da sem v tretjem mesecu po prvem poskusu lahko urešničila svojo zamisel.

Obljubila sem ji, da bom prispevek začela z mislimi Tolstoja, ki so ji vodilo vsakdanjosti in na katere prisegam tudi sama:

“Prijetne besede niso vedno resnične, resnične besede pa niso vedno prijetne!”

Irma Antončič se je rodila v Novem mestu. Osnovno šolo je obiskovala v Grosupljem. Šolanje je nadaljevala na Srednji zdravstveni šoli v Novem mestu. Takoj po opravljeni maturi se je zaposlila na Psihiatrični kliniki v Ljubljani. Že na koncu prvega delovnega leta se je vpisala na Višjo šolo za zdravstvene delavce in 1976 diplomirala. Šolanje je nadaljevala najprej na podiplomskem izobraževanju iz psihiatrične zdravstvene nege. V letu 1995 je zaključila univerzitetni študij na Pedagoški fakulteti. Za diplomsko delo z naslovom Kvaliteta psihiatrične zdravstvene nege v Sloveniji je prejela Prešernovo nagrado, ki jih za najvišje dosežke med študenti podeljuje Univerza. Irma Antončič je še vedno zaposlena na Psihiatrični kliniki v Ljubljani kot namestnica glavne medicinske sestre.

Ali si od nekdaj želela postati po poklicu “medicinska sestra”?

Ko sem zaključevala osnovno šolo, sem si močno želela postati učiteljica, pa mi je oče rekel, da je pri hiši dovolj ena učiteljica, kajti to je bila že moja mama, ki pa je že 18 let pokojna. Sklenila sem, da na kmetih ne bom ostala. Na ekonomsko šolo, kamor so sklenili, da naj grem, nisem bila sprejeta. In bila sem srečna. Zvedela sem, da na Srednji zdravstveni šoli v Novem mestu še sprejemajo - pa sem šla, samo da sem lahko šla v šolo in od doma. Ravnatelj šole sem že prvi dan povedala, da bom delala vse, le injekcij ne bom dajala, ker me je pogled na kri zelo pretresel. Ravnatelj pa, kot da ga še danes slišim: “Vsega te bomo naučili, deklica, in vsega se boš navadila.”

Ali si imela kdaj v mislih kateri drug poklic?

Svoj poklic sem začutila že takoj po prvem prebitem dnevu v zdravstveni šoli. O drugih poklicih nisem nikoli več razmišljala. Vedno sem si želela novih znanj, zato sem hodila in še hodim kar naprej v šolo. Sprejemanje novih znanj mi je

pomagalo in mi pomaga osebno zoreti in me obdržati "nad vodo" tudi takrat, ko sem sredi največjih življenjskih preizkušenj. Zavedam se, da s tem ne pridobivam samo jaz, temveč tudi moji varovanci, moji sodelavci in moji najbližji. Priznati moram, da so domači potrebovali kar nekaj časa, da so se sprijaznili z mojo odločitvijo, da bom delala v psihiatriji, v kateri delam že 25 let. Spomnim se tudi dogodka, ko mi je neka pacientka dejala: "Pa vam oče res ni mogel dobiti boljše službe?"

Kako občutiš poklic, ki velja za "ženski poklic"?

V tem nimam nobenih predsodkov. Res je, da sem imela kaj malo sošolcev, saj je takrat za fante, ki so se šolali za "sestro", veljalo, da z njimi nekaj ne "štima". Zdaj je drugače. Vse več je fantov in na nekaterih področjih dela v zdravstveni negi so zelo zaželeni, ker so tudi bolj učinkoviti.

Kako ocenjuješ položaj zdravstvene nege v Sloveniji?

Položaj zdravstvene nege je odsev vsesplošnih družbenih razmer. Zdaj ljudje pogosto mislijo, da je zdravstvena nega področje, ki ga obvladajo vsi. Tako razmišljanje me spominja na tisto, ko rečejo, saj kuhati zna vsak - vendar cenimo in predstavljamo kuharske strokovnjake. Prepričana sem, da se zaradi izobraževanja več zavedanje o vrednosti stroke med nami samimi kakor tudi v javnosti. Samostojnost in odvisnost stroke zdravstvene nege pa je potrebno dokazovati v vsakdanji praksi povsod, kjer se ta stroka izvaja.

Kakšno prihodnost napoveduješ zdravstveni negi do leta 2000?

Mislim, da je do takrat premalo časa, da bi se zgodilo kaj posebno velikega. Prepričana sem, da še vedno niso povsod "pravi ljudje na pravih mestih". Mislim, da je pravilo 5P tisto, ki ga lahko kar naprej in kjerkoli uporabljamo - prav vsak dan pri večini opravil. Menim, da je tudi v zdravstvu prišlo do uveljavljanja strankarskih interesov, kar slabša položaj varovancev in tudi delavcev. Pogosto lahko slišimo in tudi občutimo, da je zdravstvena nega le strošek - nujno potrebno delo, ki ga po mnenju nekaterih lahko opravijo malo oziroma nezadostno izobraženi delavci. To potrjuje

dejstvo, kako zelo potrebujemo dokumentirano zdravstveno nego in s tem izpostaviti osebno odgovornost.

Kaj počneš v svojem prostem času?

Vsak po svoje pojmuje prosti čas. So stvari v življenju, ki jih moramo opraviti, četudi niso spremljane z užitki, so pa stvari, v katerih uživamo. Zelo rada delam v hiši in okoli nje. Veliko svoje pozornosti namenjam svojima sinovoma. V veselje mi je tudi delo pri očetu, ki s svojimi 82 leti še vedno kmetuje. Delo v hlevu, ročna molža in še bi lahko naštevala, so opravila, s katerimi zapolnim svoj delovnik. Vzajem si tudi čas za obisk kakšnega koncerta. Rada tudi berem, pojem in igram odbojko. Ker imamo vsi radi živali, smo si omislili psičko Hano, ki nam je v veliko veselje. Imeti delo in znati delati je velika sreča. Delo je tudi terapija.

Kateri kraj na svetu bi rada obiskala?

V vsakem desetletju bi šla rada drugam. Trenutno me vleče v Indonezijo - morda se mi želja uresniči?

Katere lastnosti pri sebi najbolj ceniš?

Težko je govoriti o sebi. Pogosto se zavedam, da sem trmasta, kot vsi "ovni". S to lastnostjo sem v življenju do sedaj bitke velikokrat dobila in tudi nekajkrat izgubila. Če se poskušam naprej oceniti, bi rekla, da sem skromna, delovna, zanesljiva, dosledna in do sebe ter drugih poštena.

Kaj drugim najbolj zameriš?

Najtežje prenašam laži, še posebej tiste, ki nekatere ljudi vodijo k uresničevanju njihovih življenjskih ciljev. Zavedam se, da imam za današnji čas pogosto previsoke norme, a so le te del vzgoje, ki sta mi jo dala oče in mama. Drugače preprosto ne znam in ne zmorem.

Katero knjigo trenutno bereš?

Victorio Holt - Molke je zlato.

Kakšne so tvoje največje želje?

Zdravje zase in za vse moje bližnje. Moč, da svojima sinovoma dam toliko življenjske modrosti, da bosta lahko samostojno in odgovorno nadaljevala svojo pot. Sama delam in živim z motom - upanje je pol življenja in dan brez smeha je izgubljen.

Klavdija HUDOBIVNIK

TUDI BOLNIK JE LAHKO TERAPEVT

Kot medicinska sestra se mnogokrat srečujem s težavami, ki so na prvi pogled nerešljive.

Pred časom sem bila pri bolnici, ki boleha za revmatoidnim artritisom ter večino časa preživi v postelji. Skozi pogovor se je pričela odpirati, kazati svojo skrito, notranjo podobo. Povedala mi je o svojih strahovih, bolečinah, ponižanjih, prijateljstvih... Začutila sem, kako veliko je njeno zaupanje in pogum. V

pogovoru me je nehote nagovarjala, naj pustim tisto zunanjo masko medicinske sestre in postanem človek, ki upa pokazati, da je prav tako ranljiv, topel, razočaran, vesel.

Ta bolnica mi je kazala pot, kako vzpostaviti iskren most med menoj in njo, ter postala "terapevt" - ključ do odkrivanja potreb nje same.

Kljub strokovnosti, ki jo kot medicinske sestre moramo imeti, ne smemo pozabiti na **človeško plat**, ki edina zmore pokazati prave potrebe, želje naših varovancev. Naučimo se biti učenci svojih varovancev, kajti vzpostavili bomo pravi, enakovreden odnos v procesu zdravstvene nege in s tem dvigniti kakovost življenja ne le naših varovancev, ampak tudi nas samih in s tem naše stroke.

Zdenka FURLAN

ALI V ZDRAVSTVU NE POTREBUJEMO IZOBRAŽENE MEDICINSKE SESTRE?

Odkar pomnim, sem želela pomagati ljudem in še zdaj, po tolikih letih dela v zdravstvu, želim isto. To delo me izpolnjuje in zadovoljuje.

Ko sem kot medicinska sestra s srednjo šolo ugotovila, da je še mnogo stvari, ki se jih v svojem poklicu moram naučiti, sem se vpisala na Višjo šolo za zdravstvene delavce, kljub družini in obveznostim, ki jih družina nalaga. Že takrat sem občutila, da se v zdravstvu zahteva samo "delavca", želja posameznika po več znanja in s tem boljšega in kvalitetnejšega "delavca" pa odpade.

Za primer naj navedem, da je moja takratna glavna medicinska sestra intervenirala na šolo in

zahtevala moj izpis. Toda z zelo trdno voljo sem študij dokončala.

Sedaj pa, ko sem imela več znanja, sem ugotovila, da je še vedno veliko stvari, ki jih ne znam in se jih lahko naučim za še boljše izvajanje svojega dela. In ob tej ugotovitvi sem se zopet podala v študij na fakulteti za organizacijske vede. In začuda, sedaj, v drugi delovni organizaciji, so se pojavile meni že znane težave. Težko mi je povedati sodelavkam, da študiram, ko jih prosim za uslugo, da lahko izpeljem študijske obveznosti, ker se jih večina le omalovažujoče nasmehne, tako da največkrat začutim, da bi bilo najbolje, da bi se svoje želje po znanju sramovala.

Ampak jaz želim imeti znanje in ga tudi iščem, saj z več znanja lahko boljše in kvalitetnejše delam, kar pa je tudi v prid ljudem, ki jim pomagam.

Ko primerjam izkušnje ostalih študijskih kolegov, ki prihajajo iz nezdravstvenih organizacij, kaj vse jim te organizacije nudijo samo zato, ker je pohvalno, da nadgrajujejo svoje znanje, se mi poraja vprašanje: "Ali v zdravstvu res ne potrebujemo izobraženih medicinskih sester, ali se res bojimo znanja?"

SOČA OPREMA

NOVO!

Električni dvizni mehanizem z latoflex ležiščem

VIŠJA KAKOVOST ŽIVLJENJA V STAROSTI

Nudimo vam sistem, ki brez predelave obstoječe postelje omogoča elektromotorno dvigovanje ležišča. V sklop sodi tudi latoflex ležišče z ročnim ali elektromotorno nastavljivim hrbtnim in nožnim delom.

Za vse informacije in demonstracije smo vam na voljo na naslovu

SOČA OPREMA d.o.o., Linhartova 51, ali po telefonu (061) 137 42 45 oz. telefaksu (061) 137 64 63

Električni dvížni mehanizem Model PB 2990

Prizadevanje za izboljšanje funkcionalnih sposobnosti nepokretnih in slabo pokretnih bolnikov, ki so prešli v domačo oskrbo, ter lajšanje dela svojcem takih bolnikov, je strokovnjakom porodilo idejo za izdelavo postelje z električnim dvížnim mehanizmom. Le-ta omogoča nastavitev višine ležišča s pomočjo elektromotorja. Namenjen je domovom za ostarele in predvsem domači oskrbi, ker ne spreminja ambienta stanovanja, saj se vstavi v že obstoječo posteljo. Zaradi prilagodljive višine ležišča je lažje vstajanje, lažja pa je tudi nega bolnika.

Zdrav človek se lahko giblje po mili volji in spreminja svoj položaj. Sposobnost za spreminjanje lege se zmanjša pri hudo prizadetih, pri bolnikih, ki imajo bodisi hude bolečine ali morda težko dihanje, pri tistih, ki imajo motnje zavesti ali so sploh močno oslabei, pa tudi pri bolnikih, ki jih pri gibanju ovirajo rane terapevtske narave.

Nevarnosti, ki pretijo takim bolnikom, so med drugim preležanine, atrofija in kontrakture mišic, bolezenske spremembe na kosteh in sklepih, izguba apetita, hujšanje in oslabelost, zaprtje, nespečnost, motnje v ravnotežju, težave pri hoji, ko bolnik začne po daljšem času spet vstajati. Položaj in kakovost postelje ima v vseh teh primerih glede na ostale predmete v okolici pomemben vpliv, posebno v začetnem obdobju rehabilitacije in tudi kasneje.

Telesna in duševna neaktivnost lahko privedeta tudi do duševnih sprememb, kot so depresije, zmedenost, upadanje iniciativnosti, čustvena otopelost itd. Najresnejše komplikacije dolgega ležanja pa so zastojne pljučnice, nastajanje krvnih strdkov z vnetjem žil dovodnic in pljučna embolija.

Bolnikom, ki morajo ležati moramo zato preprečevati že omenjene bolezenske komplikacije s številnimi ukrepi. Med temi so najpomembnejši:

- ☐ **pravilna ureditev bolnikovega ležišča**
- ☐ **prireditev in vzdrževanje terapevtsko željene lege bolnika v postelji**
- ☐ **spreminjanje bolnikove lege**
- ☐ **fizioterapija, predvsem aktivno in pasivno razgibavanje sklepov in okončin**
- ☐ **dihalne vaje, pomoč pri izkašljevanju in vzdrževanje prehodnosti dihalnih poti**
- ☐ **zgodnja aktivizacija**

Vse to olajša bolnikom in svojcem postelja Model PB 2990, saj je od višine delovne površine odvisna kvaliteta in tehnika nege. Pri dvigovanju bremena s preveč upognjenim hrbtom, se pritisk na nadvretenčne hrustančaste ploščice porazdeli enakomerno in diski lahko počivajo. Lažja pa je tudi pomoč bolniku pri presedanju iz postelje na stol in obratno.

Magda BRLOŽNIK

SREČANJE PATRONAŽNIH MEDICINSKIH SESTER V NOVI GORICI

Spomladansko strokovno srečanje je bilo organizirano v mestu vrtnic, v Novi Gorici. Srečanje je bilo 22. in 23. maja v hotelu Perla. Prijazno so nas sprejele in bile z nami oba dneva kolegice patronažne sestre iz ZD Nova Gorica. Magda Reščič nam je svojo delovno enoto v seminarskem delu tudi predstavila, prav tako pa tudi utrip življenja v prelepi severni Primorski. Kogegice so se močno potrudile in se izkazale za izjemne gostiteljice in izvrstne organizatorke, saj so poskrbele, da smo se med njimi odlično počutile in bo naše druženje ostalo nepozabno. Poskrbele so za telesne potrebe, saj so nam pripravile razne dobrote, pa tudi na briške češnje niso pozabile in so nam jih preskrbele, čeprav ne vem, kako jim je to uspelo, saj je bila spomladanska pozeba kar huda. Da pa smo si spočili tudi dušo, nam je na otvoritvi srečanja zapel Kvartet Kresnice, v petek pa so poskrbele za ogled svetišča na Sveti gori. Ne smem pozabiti tudi na ogled igralnice in moram reči, da smo kar dobro občutile vzdušje, ki vlada v njej. Za marsikatero je bil to prvi obisk v Casinoju in zanimivo je bilo opazovati, kako so ljudje z igro prav zasvojeni.

Ker vemo, koliko je dela s takšno pripravo in koliko napora in truda je vloženo, pa koliko je strahu, če bo vse teklo tako, kot je predvideno, se moram kolegicam najtopleje zahvaliti za ves trud, ki je bil vложен v izvedbo zelo uspešnega srečanja. Zahvaljujem se tudi vodstvu Zdravstvenega doma Nova Gorica, ki je prisluhnilo našim željam in prizadevanja kolegic iz patronažnega varstva podprlo.

Po otvoritvi srečanja in opravljenih formalnostih so naše druženje pozdravili in nam zaželeli uspešno delo:

- župan mesta Nova Gorica g. Črtomir Špacapan,
- direktor ZD Nova Gorica dr. Miha Demšar,
- glavna sestra ZD Nova Gorica VMS Marčela Krpan,

- predsednica DMSZT Severne Primorske VMS Irena Vidmar.

Ker je bila nosilna tema srečanja patronažna zdravstvena nega starostnika, so bila vsa predavanja usmerjena v zadnje obdobje človekovega življenja. Na kaj mora biti patronažna sestra v tem obdobju pozorna, katere spremembe so normalne in kaj že opozarja na bolezen, je opozorila v svojem predavanju Magda Brložnik. Slavica Avberšek je predstavila svojo raziskavo o kakovosti življenja starostnika v domačem okolju. Kaj so skupine starih za samopomoč, kako delujejo in kaj pomenijo, tako za stroko kot za starostnika, so predstavile VMS Anica Kremžar in Majda Zajc. Članica celjske skupine Sončnice, ki deluje v okviru patronažnega varstva, Štefka Javornik, pa nas je razveselila s svojimi izkušnjami in prelepimi pesmimi, ki so nam v oči priklicale solze, saj smo se spomnile na naše varovance, pa tudi na to, da se same bližamo temu obdobju življenja.

Po zaključku predavanj in kratki osvežitvi smo se odpeljali na skupno večerjo v gostišče Mark na hribu nad mestom, od koder smo ob dobri jedaci in pijači opazovali luči dveh istoimenskih mest v različnih državah.

Ker smo čakali na kolegice, ki so obiskale Sveto goro, smo malce zamudile s pričetkom strokovnega dela drugega dne. Aljaž Čoh nam je predstavil mineralne vode in naučili smo se kar veliko o njih, prav tako pa o vseh posebnostih vode, takšnih in drugačnih. Prof. dr. Herbert Završnik iz Zdravilišča Rogaška Slatina pa nam je, na njemu lasten, humoren, pa vendar visoko strokoven način predstavil funkcionalne motnje v prebavilih pri starejših.

Barbara Banič nam je predstavila zdravo prehrano starostnika, Zoran Nikolič iz Klasja Celje, ki nam je svoje izdelke tudi podarilo, pa nam je predstavil različne vrste kruha, njegove prednosti in pomanjkljivosti.

Po kratkem odmoru in osvežitvi smo nadaljevali s predavanjem o posebnostih starosti v zdravju in bolezni in o komunikaciji v tem obdobju. Predavanje Metke Pentkove, ki se z vso ljubeznijo predaja svojim varovancem in stroki, nam je kar prehitro minilo. Marija Smolič pa nam je predstavila, kako je doma, ko starostnik zbolí.

Po razpravljanju smo s strokovnim delom srečanja končali. Kolegicam smo se za prijetno druženje in za njihov trud zahvalili. Zahvalili smo se tudi vsem, ki so kakor koli pripomogli, da je srečanje uspelo. Zaklicali smo si še nasvidenje in se poslovili od prelepe Primorske.

Zmaga SKOK

POROČILO O UDELEŽBI NA 21. KONGRESU V VANCOUVRU

Letošnjega 21. kongresa Mednarodnega združenja medicinskih sester, ki je potekal od 15. do 20.6.1997, se je udeležilo tudi nekaj slovenskih medicinskih sester.

Od njihovega obiska smo si obetali vpogled v sodobno zdravstveno nego, predvsem pa stik s strokovnjaki te stroke po svetu, ki bi nam s svojim znanjem in izkušnjami pomagali pri uvedbi zdravstvene nege pri nas. Njihova razčlenitev vprašanj v zvezi z našo zdravstveno nego in njihovi nasveti bi nam dali možnost, da bi se bolj strokovno in objektivno lotili dela na tej, pri nas še mladi veji zdravstva.

Prvo presenečenje po prihodu je bilo spoznanje, da bomo zelo težko obdržali pregled nad delom kongresa zaradi njegove izjemne razčlenjenosti in razsežnosti. Nekaj podatkov:

kongresa se je udeležilo več kot 8.000 udeležencev iz 118 držav (112 dosedanjih članic, med kongresom so jih sprejeli še šest).

Strokovni del kongresa je bil sestavljen iz 422 predavanj in iz 42 simpozijev - okroglih miz. Predavanja in okrogle mize so potekale na treh mestih v Vancouvr in v skupaj 21 predavalnicah. Uradni jezik na večini predavanj je bil angleški, na nekaterih pa francoski ali španski. Simpoziji so bili večinoma prevajani v šest jezikov.

Zanimiva je bila postavitev naslovov devetnajstih tematskih sklopov, ki so pokazali na žarišča dela sodobne zdravstvene nege po svetu:

1. klinična praksa za 21. stoletje v luči mednarodnih povezav,
2. na skupnosti utemeljeno partnerstvo za zdravje,

3. skrb za negovalca: perspektive,
4. upravljanje zdravstvenih virov v spreminjajočem se okolju zdravstvene nege,
5. pouk zdravstvene nege v spreminjajočem se svetu,
6. sodobna vprašanja etike in človekovih pravic,
7. raziskave v zdravstveni negi po letu 2000,
8. kakovost zdravstvene nege: pouk in praksa,
9. promocija zdravja: v kateri smeri?,
10. duševno zdravje in zdravstvena nega,
11. zdravje ženske: prednostne in delovne naloge,
12. kako začrtati strokovno pot delavca v zdravstveni negi?,
13. podjetništvo in zdravstvena nega,
14. delo sestrskih zvez,
15. zakonodajna in upravna vprašanja zdravstvene nege,
16. kulturne razlike in zdravstvena nega,
17. novosti v dokumentaciji zdravstvene nege,
18. kako zmanjšati obnašanje z visokim tveganjem: pravila in ukrepi,
19. razne teme.

Skupni vtis večjega števila predavanj, ki smo jih poslušali, bi morda postavil pereča vprašanja zdravstvene nege po naslednjem vrstnem redu (po teži):

1. ZN in skupnost,
2. konflikt ekonomike in ciljev ZN,
3. socialno-kulturni vidiki ZN,
4. delovni pogoji in okolje sester,
5. podjetništvo in ZN,
6. vzgoja in pouk ZN,
7. multietnično in multikulturno okolje,
8. ZN starejših ljudi,
9. ZN in družina,
10. ZN in rak.

Drugo presenečenje za nas je bilo spoznanje, da sta odnos in delitev dela med zdravstveno nego in medicinskim delom zdravstva v vseh deželah s tradicijo zdravstvene nege že dolgo definirana in vzpostavljena. Zato se strokovnjaki zdravstvene nege v teh državah ukvarjajo predvsem z resničnimi (zgoraj naštetimi) perečimi vprašanji, ne pa z uvedbo in organizacijo zdravstvene nege.

Obiski zdravstvenih in izobraževalnih institucij, ki so sledili delu kongresa, so pokazali zanimive raz-

like med bolnišnico ali zdravstveno inštitucijo pri nas in v Kanadi.

- Zdravljenje in nega potekata tiho in mirno, vendar hitro, učinkovito in na videz zelo dobro organizirano;
- Ležalne dobe so izjemno kratke;
- Sestrsko delo je usmerjeno v zdravstveno nego, ne pa v zdravljenje;
- Nekatere sestre imajo najvišjo izobrazbo (doktorat ...) in imajo včasih vodilna mesta v ustanovi;
- Povsod imajo veliko število raznovrstnih negovalnih pripomočkov;
- Zelo so pozorni na dobro obveščenost bolnikov in aktivno promocijo zdravja in zdravega načina življenja (brošure, pisne informacije...);
- Za zdravstveno nego je namenjenega veliko prostora.

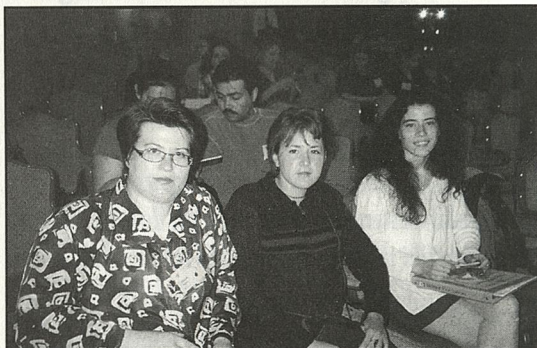
Morda pa je bilo za vse nas najpomembnejše odkritje tega kongresa, da je zdravstvena nega najbolj humana, humanitarna in humanistična veja zdravstva - v najbolj pristni obliki. Ta zavest, ki je povsod po svetu javno priznana in splošno razumlje-

na, je pri nas le osebno čutenje sester in nekaterih bolnikov. Širša javnost, družba in medicinski del zdravstva v Sloveniji pa te zasluge pripisuje herojskim dejanjem posameznih zdravnikov.

Lucija MATIČ

KANADA 1997

Letos junija smo se tri študentke zdravstvene nege, Simona Ločičnik, Mateja Stare in Lucija Mesarič-Matič udeležile svetovnega kongresa medicinskih sester v Vancouvru, Kanadi. Po dvajseturnem letu iz Ljubljane do Vancouvra smo se nastanile v študentskem kongresnem centru, v študentskem naselju, 40 minut oddaljenem od centra Vancouvra, kjer je potekala večina kongresnih aktivnosti.

Predsednica sekcije študentov ZN Lucija Mesarič-Matič je bila ena od enajstih študentov, ki so predstavljali šolanje, sistem zdravstvenega varstva in pa študentsko organizacijo svoje države. Predstavitev in ogled diapozitivov sta potekala na študentskem delu kongresa, ki se je pričel v nedeljo zjutraj. Po predstavitvi smo imeli veliko dela s potežitvijo radovednosti študentov, navdušenih nad lepotami Slovenije in presenečenih nad stopnjo organiziranosti študentske organizacije, ki deluje v državi, za katero po večini niti ne vedo, kje je. Ko pa jim približno geografsko razložimo položaj Slovenije, se jim pojavijo asociacije na vojno, begunce, lakoto in

To je

PRI-MA
ZASTOPSTVA d.o.o.

GIVAS HABITAT Srl.Italija

Ali opremljate na novo, adaptirate?

Kompletne ambulate, pisarne, kovinsko pohištvo, bolniške sobe, negovalne postelje, negatoskopi, invalidski vozički, pripomočki za kopalnice, dvigala za kopanje

KREDIT IN LEASING!

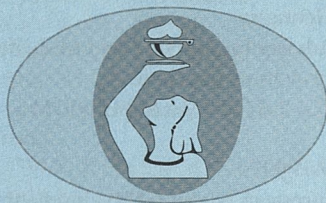
SVETOVANJE ARHITEKTA!

KREDIT IN LEASING!

zastopa in prodaja PRI-MA d.o.o.

Igriška 2, 1000 Ljubljana, Slovenija,
tel.: 061 210 828, faks: 061 210 340

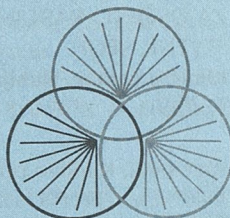

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE

ZVEZA DRUŠTEV
MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

NAREDIMO ZDRAVSTVENO NEGO VIDNO

1. kongres zdravstvene nege

Ljubljana, 17. in 18. november 1997
Festivalna dvorana

70 let organiziranega delovanja in združevanja medicinskih sester v Sloveniji

PROGRAM

Ponedeljek, 17.11.1997

- 08.00 - 09.30 Prijava udeležencev
09.30 - 10.00 Svečana otvoritev
10.00 - 11.00 **Ainna Fawcett - Hennessy**
Acting Regional Adviser for Nursing and Midwifery , WHO / EURO
Z zdravstveno nego v novo tisočletje
TAKING NURSING INTO NEW MILLENIUM
- 11.00 - 11.30 Odmor
11.30 - 12.30 **prof. Stephen G Wright**
Director of The European Nursing Development Agency (TENDA)
Ključne vrednote zdravstvene nege
THE HEART OF NURSING PRACTICE
- 12.30 - 13.00 **mag. Bojana Filej, vms, dipl.org.dela,**
Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca, Maribor
KRITIČNI POGLED NA MANAGEMENT V ZDRAVSTVENI NEGI
- 13.00 - 14.00 Kosilo
14.00 - 15.00 **prof. dr. Vassiliki A. Lanara**
Hellenic National Graduate Nurses' Association
Heroizem v zdravstveni negi
NURSING HEROISM
- 15.00 - 15.30 **Darja Cibic, vms, dipl.org.dela, Ministrstvo za zdravstvo R Slovenije**
LJUDJE ZA ČLOVEKA - FILOZOFIJA ZDRAVSTVENE NEGE
- 17.00 - 19.00 SVEČANA AKADEMIJA OB 70 - LETNICI

Torek, 18.11.1997

- 09.00 - 09.15 **Petra Kersnič, vms, prof.zdr.vzgoje, Zbornica zdravstvene nege Slovenije**
ORGANIZACIJA SLUŽBE ZDRAVSTVENE NEGE V
ZDRAVSTVENIH ZAVODIH SLOVENIJE
- 09.15 - 09.30 **Helena Kristina Peric, vms, Klinični center, Pediatrična klinika, Ljubljana**
DOKUMENTIRANJE V ZDRAVSTVENI NEGI - ZAGOTAVLJANJE
VIDNOSTI IN KAKOVOSTI V ZDRAVSTVENI NEGI
- 09.30 - 09.45 **Darja Thaller, vms, dipl.org.dela, Univerza v Ljubljani,**
Visoka šola za zdravstvo
POMEN SUPERVIZIJE ZA OSEBNO RAST IN RAZVIJANJE POKLICNE
IDENTITETE V ZDRAVSTVENI NEGI
- 09.45 - 09.55 **Polona Zupančič, vms, Klinični center, Ljubljana**
ZAGOTAVLJANJE KAKOVOSTI V ZDRAVSTVENI NEGI IN OSKRBI V
KLINIČNEM CENTRU
- 9.55 - 10.05 **Alenka Krist, vms, prof.spec.ped., Klinični center, Ljubljana**
IZOBRAŽEVANJE V KLINIČNEM CENTRU KOT DEL SISTEMA
KAKOVOSTI V ZDRAVSTVENI NEGI IN OSKRBI
- 10.05 - 10.15 **Mojca Dolinšek, vms, Klinični center, Ljubljana**
PREPREČEVANJE BOLNIŠNIČNIH OKUŽB KOT DEL SISTEMA
KAKOVOSTI V ZDRAVSTVENI NEGI IN OSKRBI V KLINIČNEM CENTRU
- 10.15 - 10.25 **Bara Pavčič Trškan, vms, dipl.org.dela, Klinični center, Ljubljana**
INFORMACIJSKI SISTEM KOT DEL SISTEMA KAKOVOSTI V
ZDRAVSTVENI NEGI IN OSKRBI V KLINIČNEM CENTRU
- 10.25 - 11.00 Odmor
11.00 - 11.15 **Tatjana Geč, vms, dipl.org.dela, Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca, Maribor**
"NANDA" NEGOVALNE DIAGNOZE V PATRONAŽNEM VARSTVU

- 11.15 - 11.30 **mag. Olga Šušteršič, vms, dipl.org.dela, Univerza v Ljubljani, Visoka šola za zdravstvo, Darja Cibic, vms, dipl.org.dela, Ministrstvo za zdravstvo R Slovenije, prof. dr. Vladislav Rajkovič, dipl.ing., Drago Štibl, absolvent, Univerza v Mariboru, Fakulteta za organizacijske vede Kranj**
KAJ LAHKO PRIČAKUJEMO OD MEDNARODNE KLASIFIKACIJE PRAKSE ZDRAVSTVENE NEGE ?
- 11.30 - 11.45 **mag. Marija Zaletel, vms, dipl.org.dela, Univerza v Ljubljani, Visoka šola za zdravstvo**
VREDNOTENJE DELOVNE USPEŠNOSTI MEDICINSKIH SESTER
- 11.45- 12.00 **Irena Velušček, vms, prof.zdr.vzgoje, Zavod za zdravstveno varstvo, Nova Gorica**
ODNOS GORIŠKIH DIJAKOV PRVIH LETNIKOV DO ZDRAVJA V ŠOLSKEM LETU 1995/1996
- 12.00 - 12.15 **Zdenka Gomboc - absolventka zdravstvene vzgoje, Univerza v Ljubljani, Visoka šola za zdravstvo**
PEDAGOŠKA DELAVNICA - OBLIKA PREVENTIVNEGA DELA Z MLADINO
- 12.15 - 12.30 **mag. Silva Hoyer, vms, prof.ped., Univerza v Ljubljani, Visoka šola za zdravstvo**
RAZISKAVE DOJENJA KOT OSNOVA ZA ZDRAVSTVENO VZGOJO IN VKLJUČITEV V MEDNARODNI PROJEKT WHO IN UNICEF-a - NOVOROJENCU PRIJAZNA PORODNIŠNICA
- 12.30 - 14.00 **Kosilo**
- 14.00 - 14.30 **prof. dr. Alenka Šelih - Univerza v Ljubljani, Pravna fakulteta**
PRAVNI VIDIKI ODGOVORNOSTI IN VARSTVA MEDICINSKE SESTRE
- 14.30 - 14.45 **Milica Maslo, vms, prof.zdr.vzgoje, Zdravstveni dom Piran**
MEDICINSKA SESTRA - AMBASADOR ZDRAVSTVENE VZGOJE VČERAJ, DANES, JUTRI?
- 14.45 - 15.00 **Zdenka Kramar, vms, Mojca Frelj, vms, Sonja Dornik, vms, Splošna bolnišnica Jesenice**
PREPREČEVANJE RAZJEDE ZARADI PRITISKA - STANDARIZIRAN NAČRT ZDRAVSTVENE NEGE
- 15.00 - 15.15 **Jožica Mastnak, vms, prof.soc.ped., Klinični center, Klinika za otorinolaringologijo in cervikofacialno kirurgijo, Ljubljana**
LARINGEKTOMIJA - PSIHOSOCIALNI PROBLEM
- 15.15 - 15.30 **Greta Zver, vms, dipl.org.dela, Klinični center, Klinični oddelek za torakalno kirurgijo, Ljubljana**
HRANJENJE BOLNIKA PO GASTROSTOMI IN JEJUNOSTOMI
- 15.30 - 15.45 **Maruša Pavčič, dipl.ing., Klinični center, Ljubljana**
ENTERALNA PREHRANA
- 15.45 - 16.00 **Liljana Gaber, vms, Klinični center, Nefrološka klinika, Ljubljana**
VLOGA MEDICINSKE SESTRE PRI ZDRAVSTVENI NEGI BOLNIKA S SUBKLAVIJSKIM IN JUGULARNIM KATETROM
- 16.00 - 16.15 **Mirjana Petreska, vms, Biserka Moder, san.ing., asist. Štefan Grosek, dr.med., doc.dr.Janez Primožič, dr.med., Marija Kač Vičar, dr.med., prim. Marjeta Škerl, dr. med., prof.dr.Ana Zlata Dragaš, dr.med., Klinični center, Pediatrični oddelek kirurških strok, Ljubljana**
SPREMLJANJE BOLNIŠNIČNIH OKUŽB S POMOČJO RAČUNALNIŠKEGA PROGRAMA " WHOCARE "
- 16.15 - 16.30 **Jelka Černivec, vms, Sindikat delavcev v zdravstveni negi**
MEDICINSKA SESTRA IN SINDIKALNO GIBANJE
- 16.30 **Zaključek**

RAZSTAVA POSTERJEV

1. **Marija Bohinc, vms, dipl.org.dela, Angela Hajdinjak, vms, dipl.soc.**
Univerza v Ljubljani, Visoka šola za zdravstvo
Darja Cibic, vms, dipl.org.dela, Ministrstvo za zdravstvo R Slovenije
MANAGEMENT IN FUNKCIONALNO IZOBRAŽEVANJE VODILNIH MEDICINSKIH
SESTER ZA UVAJANJE SPREMENB V PRAKSI ZDRAVSTVENE NEGE
2. **Angela Hajdinjak, vms, dipl.soc., Marija Bohinc, vms, dipl.org.dela,**
Univerza v Ljubljani, Visoka šola za zdravstvo
NEGOVALNE DIAGNOZE V IZOBRAŽEVALNEM PROGRAMU
ZDRAVSTVENE NEGE
3. **Ana Goltes, vms, Marija Fabjan, vms, Splošna bolnišnica Novo mesto**
NAČRT ZDRAVSTVENE NEGE BOLNIKA V OPERACIJSKI SOBI
4. **Mojca Dolinšek, vms, Alenka Krist, vms, prof.soc.ped.,**
Biserka Moder, san.ing., Klinični center, Ljubljana
PROJEKT UKREPOV ZA IZBOLJŠANJE HIGIENE ROK ZDRAVSTVENIH DELAVCEV V
KLINIČNEM CENTRU OD LETA 1992 DO LETA 1997
5. **Viktorija Rehar, vms, Zavod za zdravstveno varstvo Celje**
NEKAJENJE - FILOZOFIJA SEDANJIH IN PRIHODNIH GENERACIJ

OBVESTILA

KOTIZACIJA

Kotizacija za udeležbo na kongresu znaša:

do 15.10. 1997	35.000 sit,
po tem datumu	45.000 sit;
upokoјenci in študenti	7.000 sit;
enodnevna kotizacija	17.500 sit.

Zbornik predavanj in jubilejni Zbornik pri enodnevni kotizaciji 1.500 sit.

NAKAZILO KOTIZACIJE

ŽR ZDMSZT št. 50101 - 678 - 48641 - sklic na številko 1225 z oznako KONGRES.

Prijavo za 1. kongres pošljite na sedež Zbornice, Vidovdanska 9, Ljubljana, najkasneje do 5. novembra 1997 in ji obvezno priložite fotokopijo plačila kotizacije. Predavanja tujih predavateljev bodo v angleščini in bodo simultano prevajana.

V času 1. kongresa Vam v Hotelu Slon
tel/fax 061 17 01 100 / 217 164 - nudijo 10% popust.

1. kongres zdravstvene nege bo potekal v Festivalni dvorani,
ki se nahaja na Vilharjevi cesti 11 v Ljubljani, za Gospodarskim razstaviščem.
Vljudno Vas vabimo, da se udeležite 1. kongresa zdravstvene nege in s svojo prisotnostjo in
razpravljanjem vplivate na to, da postane zdravstvena nega vse bolj vidna.

Organizacijski odbor

Petra Kersnič - predsednica
Petra Globočnik
Darinka Klemenc
Nuša Mlakar
Mateja Stare

Strokovni odbor

Bojana Filej - predsednica
Vera Grbec
Veronika Pretnar Kunstek

nasilje. Pravilno informirani smo se skupaj začeli udeleževati skupnega dela kongresa, ki se je pričel z otvoritveno slovesnostjo v nedeljo zvečer. Že tako smo bili navdušeni nad lepoto, čistim okoljem in zrakom ter multirasnostjo v Kanadi, pa vendar smo bili presenečeni nad kulturno raznolikostjo, ki jo v sožitju negujejo staroselci in pa priseljenci.

V ponedeljek smo se udeležile strokovnega obiska bolnišnice v okolici Vancouvra. Zanimivo je bilo opazovati razlike v organizaciji službe ZN, medicinske sestre, ki na posameznih oddelkih delajo v civilu, hotelsko opremljenostjo, ki je na zavidljivi ravni, kadrovske normative, ob katerih se lahko le nasmehnemo, kako lepo jim je... Po drugi strani pa vidimo, da v Sloveniji le nismo toliko za časom, kar se tiče strokovnega znanja in medicinske opreme, tolaži nas tudi misel, da se razvitejše države ravno tako spopadajo z zdravstvenimi reformami in njihovimi posledicami. Dokumentiranje ZN je tam veliko bolj zahtevno, obsežno in pa pomembno in MS si tam vzame zanj neprimerno več časa, kot v Sloveniji.

V torek smo se udeležile celodnevne seminarja *Risks in Health Care Practice*, ki nas je informiral predvsem o nalezljivih boleznih in alergijah, predvsem z vidika poklicnega tveganja. Do konca kongresa so bili organizirani vsakodnevna predavanja, predstavitve in razstave. Na razstavi smo imeli svoj prostor tudi slovenski študentje in s ponosom rečemo, da je naš material pošel že v prvih dneh kongresa.

Kanadski študentje ZN so se zelo potrudili in poleg spoznavne zabave v soboto pred kongresom organizirali še študentski večer v četrtek, ko smo se zabavali ob večerji in kasneje v enem izmed klubov v Vancouvru.

Kongresne aktivnosti in ogledovanje znamenitosti ter naravnih lepot so nam dobro zapolnile čas. Vtisi so bili lepi in občutki dobri, vendar nam je bilo ob odhodu domov toplo pri srcu. In ko je letalo končno pristalo na Brniku in smo od daleč videli svojce in prijatelje, ki so nas čakali, so bile lepote Kanade hitro **čudovit, nepozaben in poučen**.....a vendar le spomin.

Slavica NAUMOV

ZANIMIVO IN KORISTNO SREČANJE

Letošnje poletje si bomo delavci Splošne bolnišnice Novo mesto še posebej zapomnili. Preselili smo v nove prostore, ginekološko - porodniški in otorinolaringološki oddelok, v mesecu juliju pa smo imeli prijetno srečanje z ameriški študenti zdravstvene nege.

Na fotografiji od leve proti desni študentke: Sara Poč, Kassie Young, Selina Daoust, Sara Davison, Tone Starc, dr. med., direktor bolnišnice, Mary Anne Levine, Profesor, Slavica Naumov, glavna med. sestra, študentje Jerry Capps, Michele Kassemos in Elizabeth de Fazio.

Pripotovali so že 25. junija in ostali pri nas do 31. julija. Skupino sedmih študentov (6 študentk in 1 študent) iz Univerze Humboldt, v Arcati (Kalifornija, ZDA), oddelka za zdravstveno nego je vodila gospa Mary Anne Levine, profesor zdravstvene nege.

Kako je do tega srečanja prišlo? Pred enim letom je ena izmed študentk omenjene univerze obiskala sorodnike v Beli krajini. Prišla je na obisk v našo bolnišnico, ker jo je zanimalo, kako poteka izvajanje zdravstvene nega in zdravljenja bolnikov pri nas v Sloveniji. Časa za razgovor takrat ni bilo

veliko, zato je izrazila željo, da bi skupaj s svojimi kolegicami dalj časa bivala pri nas in da bi se rade vključile v delo z našim osebjem.

Nadaljnji dogovori so potekali s profesorico Mary Anne Levine, ki se je uspela dogovoriti za odobritev programa mednarodnega sodelovanja študentov zdravstvene nege.

Kar nekaj podrobnosti je bilo potrebno urediti za dober mesec bivanja. Že prvi dnevi srečanja so pokazali, da so zelo prijetna skupina. Presenetljiva je njihova sproščenost in odprtost za pogovor. Zelo hitro so se vključili v praktično delo na oddelkih in dobro sodelovali tako v negovalnem, kot v zdravstvenem timu. Naše znanje angleščine ni predstavljalo nobene ovire, občasno pa je prišla prav tudi spretnost neverbalne komunikacije.

Bistvo programa mednarodnega sodelovanja študentov zdravstvene nege je želela posebej za Utrip predstaviti profesorica Mary Anne Levine, MSN, BSN, RN, SCM, Health Educator, in ga na kratko povzemam.

Namen programa je, da študent zdravstvene nege v praksi, pri delu z ljudmi, spozna kulturo in sistem zdravstvenega varstva države, v kateri gostuje. Najprej se seveda seznani teoretično z vsemi značilnostmi kulturnega okolja.

Delovanje študentov ni omejeno le na eno področje, vključuje aktivnosti, kot so: ocenjevanje zdravja, skrb za ohranitev zdravja, razne oblike promocije, planiranje, izvajanje in vrednotenje zdravstvene nege in sodelovanje pri zdravljenju. Študentje lahko delajo kot samostojna ekipa ali kot del tima v bolnišnici oziroma v lokalni skupnosti. Redno se sestajajo s svojim inštruktorjem zaradi planiranja dela in izmenjave izkušenj. Pomembno je, da ugotavljajo podobnosti ali razlike v načinu dela. Končni cilj programa pa je, da se zna študent prilagoditi vsakemu kulturnemu okolju in vključiti v zdravstveni sistem ter v njem delovati tako, kot v svoji državi.

Ob koncu našega druženja sem prosila študente, da napišejo nekaj svojih opažanj in vti-

sov. Potrudili so se kar vsi skupaj in njihov zapis, ki je zelo zanimiv, vam predstavljam:

"Potovanje je lahko zanimivo in hkrati poučno. Če imaš možnost spoznati kulturo države, tudi iz vidika urejenosti zdravstva, se ti odpre perspektiva o življenju in delu zdravstvenega delavca v drugi državi. Lahko vidiš, kako bi potekalo tvoje delo, če ne bi živel v ZDA. Kot študentje zdravstvene nege iz Humboldt State University iz Kalifornije smo pri delu odkrili več podobnosti kot razlik. Preživeli smo pet tednov v bolnišnici Novo mesto, kjer smo delali skupaj z zdravstvenimi delavci, v enotah intenzivne terapije, na oddelkih in v novi porodnišnici. Neprestano smo opazovali visoko moralo in povezanost med osebjem pri strokovnem delu.

Sodelovanje v timu je bilo pozitivno, nas pa je bilo strah pred pomanjkanjem izkušenj v praksi glede na izkušnje, ki jih imajo vaše medicinske sestre. V ZDA je zdravstveni poklic bolj usmerjen na bolnika, ne samo na njegove fizične, ampak tudi na psihične in socialne potrebe (patient oriented care). Zdravstvena nega je ločena od medicine, od področja dela zdravnikov, vendar to ne pomeni, da ne sodelujemo tesno. Delo medicinskih sester je bolj usmerjeno na delo z bolnikom, ki je v stiski in se je potrebno z njim pogovoriti, zdravniki pa se bolj ukvarjajo z boleznijo in zdravljenjem. Čeprav je filozofija zdravstvenega sistema v državah različna, pa imamo vsi enak cilj: da najboljše poskrbimo za našega bolnika."

Na koncu naj povem, da smo v naši bolnišnici imeli prvič takšno priložnost, da smo gostili tuje študente, in da to pomeni za nas resnično obogatitev izkušenj in določenega znanja. Pridobili smo tudi nove prijatelje in upamo, da se bomo še kdaj srečali. Povedali so mi, da jih Novo mesto zelo spominja na njihovo Arcato, ker je v okolici toliko gozdov. Če ne verjamem, naj pridem pogledat! Lepo povabilo za obisk.

Suzana DVORŠAK

VTISI Z EVROPSKEGA KONGRESA ENTEROSTO- MALNIH TERAPEVTOV

Konec junija smo se udeležili evropskega kongresa enterostomalnih terapevtov, ki so ga organizirale belgijske kolegice, združene v dveh organizacijah za pomoč stomistom, ABIS in VLAS.

Vedno znova nas je presenečala umirjenost belgijcev, pa naj je šlo narobe karkoli. Presenetilo nas je tudi vreme, saj nam je poleg nizkih temperatur ponudilo še obilico kratkotrajnih ploh. Staro mestno jedro prestolnice Belgije je bilo pravo nasprotje sodobno urejenemu kongresnemu centru, v katerem je bil organiziran kongres. V štirih dneh smo lahko slišali vrsto zanimivih predavanj, razdeljenih v štiri pomenske sklope.

V prvem je bilo govora o urinski in fekalni inkontinenci. Novost na tem področju je analni čepek, katerega uporabo je predstavil kolega iz Švedske. Temu sklopu predavanj so pridružili še predavanja s področja irigacije.

Posebna skupina predavanj je bila posvečena problematiki stom pri dojenčkih in malih otrocih. Precej je novosti na področju oskrbe ran, kjer proizvajalci kar tekmujejo med sabo, kdo bo razvil pripomoček, ki bo uspešnejši in enostavnejši za uporabo. Njihova prizadevanja pa padajo na plodna tla, saj je zdravljenje ran po principu vlažne komore v tujini v polnem razmahu.

Obsežna je bila tudi skupina predavanj s področja oskrbe stom, tako predoperativne priprave, operativnih tehnik in možnosti ter pooperativne oskrbe in podpore stomistom. Povzela bi lahko, da bistvenih

novosti na tem področju ni, je pa kar nekaj zanimivih možnosti.

Predavatelji na kongresu so bili iz tako imenovanih zahodnoevropskih držav in so predstavili svoje poglede. Zanimivi pa so bili tudi pogovori s predstavniki drugih držav. Približno šeststo enterostomalnih terapevtov nas je tako izmenjalo izkušnje in uspehe svojega dela.

Glavni sponzor kongresa so bila štiri v svetu vodilna podjetja na področju proizvodnje pripomočkov za oskrbo stom in ran, katerih predstavniki verjamejo, da njihove proizvode dobro poznamo, saj so na svojih razstavnih prostorih predstavljali le novosti. Izjema so bila manjša podjetja lokalnega značaja, ki so nam predstavila celoten izbor svojih pripomočkov in s tem tudi nekaj zanimivih rešitev.

In kje je naša enterostomalna terapija v primerjavi z Evropo? Mislim, da se nam naših dosežkov ni potrebno sramovati, le navzven bomo morale bolj prikazati, kaj in kako delamo.

Vsekakor pa smo s kolegicami preživele nekaj zanimivih dni in smo na sproščeni zaključni zabavi vsaj nekaterim lahko rekle nasvidenje prihodnje leto na svetovnem kongresu v Brightonu, ali pa čez dve leti na evropskem v Kopenhagnu.

Lep pozdrav!

Podjetju NEGA d. o. o. LJUBLJANA, ki nam je omogočilo udeležbo na kongresu, se ob tej priliki zahvaljujemo: vms Klara Bavčar, vms ET Marija Haložan in vms ET Metka Žugelj. Kongres smo zapustile polne strokovnih vtisov in doživetij. Zaradi prijetnega bivanja in druženja z ostalimi kolegicami smo svoje baterije napolnile z obilico dobre volje in se polne energije vrnile na svoja delovna mesta, kjer bomo še dolgo obujale spomine na dni, preživete v Bruslju.

Metka ŽUGELJ

Majda MORI - LUKANČIČ

SVETOVANJE KOT ELEMENT DELA MEDICINSKE SESTRE

V Bohinju je 12., 13. in 14. septembra 1997 potekala učna delavnica z naslovom Svetovanje kot element dela medicinskih sester, ki jo je vodila dr. Alenka Kobolt. Skupina medicinskih sester, članic Endokrinološke sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije, ki vsakodnevno svetujejo bolnikom s sladkorno boleznijo o kakovosti življenja, spreminjanju življenjskih navad in o zapletih sladkorne bolezni, se je prvi dan seznanila z osnovami svetovanja kot posebni obliki komunikacije. Dr. Koboltova je opredelila svetovanje, predstavila značilnosti odnosa v svetovalnem procesu, značilnosti komunikacije v svetovalnem procesu, govorila o izmenjavi sporočil in razmejila svetovanje od ostalih profesionalnih odnosov (informiranja, vzgoje, vodenja, terapije). Udeleženke so se prvi večer vprašale: **Kakšne informacije in kakšne nove veščine potrebujem za izboljšanje svojega dela?** Odgovor so pridobile s praktičnim delom v paru, mali skupini in plenarnem poročanju pred veliko skupino. Drugi dan pa so se v svetovalnem delu preizkusile pred kamero. Upoštevati so morale teorijo svetovanja in različne tehnike, verbalne in neverbalne. Pri pregledu posnetkov so lahko ugotovile dobre strani, o napakah so se lahko pogovorile s strokovnjakinjo in pris-

luhnile različnim mnenjem skupine. Mnoge vaje so napetost razbremenile, vse pa so bile namenjene odpravljanju napačnih predpostavk: strinjanje ne pomeni empatije, ne misli, da se je lahko spremeniti, moralne sodbe ne prinesejo sprememb, ne domišljaj si, da poznaš klientova čustva, misli in ne misli, da veš, kako se klient odziva na svoja čustva, misli in vedenja (A. Kobolt). Ob vprašanju, kako bi se počutila, če bi zbolela za sladkorno boleznijo, so udeleženke analizirale čustva, ter različnost odzivanja ljudi na bolezen. Ob aktivnem delu so spoznale tegobe kronične bolezni in kako pomembno je, če medicinska sestra zna varovancu prisluhniti in mu pravilno svetovati. Vsaka udeleženka je ob zključku delavnice prejela svoje "ogledalo", ki ji bo v razmislek in vzpodbudo pri vsakodnevnem delu s sladkornimi bolniki.

Olga Šušteršič

20. letno zasedanje WENR - delovne skupine evropskih medicinskih sester - raziskovalk

V Londonu je potekalo na Royal College of Nursing od 31.5. do 2.6.1997 20. srečanje delovne skupine evropskih medicinskih sester - raziskovalk. Srečanja so se udeležile predstavnice več kot dvajsetih evropskih držav. Kot opazovalci so se srečanja udeležili predstavnica ICN, svetovalka za zdravstveno nego pri Svetovni zdravstveni organizaciji iz Copenhagna in predstavnica združenja medicinskih sester Skandinavije.

Na srečanju so bila predstavljena poročila o raziskovalni dejavnosti v posameznih državah WENR in rezultati ankete o mestu

in vlogi raziskovanja v zdravstveni negi. Anketna vprašanja so se nanašala na dokument Evropske zdravstvene komisije - Raziskovanje v zdravstveni negi - poročilo in priporočila iz leta 1996.

Raziskovanje v zdravstveni negi je v različnih deželah Evrope na različnih razvojnih ravneh. To je odvisno tudi od sistema izobraževanja na področju zdravstvene nege. V vseh državah pridobijo medicinske sestre največ znanja o raziskovalni dejavnosti na fakultetnem in podiplomskem izobraževanju. Zato je pomembna naloga te delovne skupine razvoj zdravstvene nege na osnovi raziskovanja v vseh državah članicah.

Delo na 20. srečanju WENR je potekalo plenarno in v štirih delavnih skupinah. Le-te so se oblikovale glede na predlagano tematiko:

- širitev in razvijanje raziskovanja v zdravstveni negi,
- poglobljanje znanja o raziskovanju v zdravstveni negi,
- izobraževanje medicinskih sester za raziskovalno delo,
- zdravstvena nega bolnika na domu - aktualni problem držav v tranziciji.

Pomembna naloga delovne skupine medicinskih sester raziskovalk iz Evrope je priprava vsebin in organizacija tečaja "raziskovanje v zdravstveni negi". Zato smo morali že od julija meseca posredovati učne načrte predmeta "Raziskovalna metodologija", tako na fakultetnem kot tudi visoko strokovnem izobraževanju medicinskih sester pri nas. Druga pomembna naloga Zbornice zdravstvene nege pa je obravnava gradiva, ki ga je pripravil Council of Europe - European Health Committee - Nursing Research Report and Recommendations.

Posebno pozornost je pritegnilo tudi delo četrte skupine, saj je bil organiziran aprila letos simpozij v Budimpešti na temo "Home care". Tudi na tem področju so velike razlike tako glede usmeritve patronažne zdravstvene nege kot tudi organizacije, vsebine, področja dela, kadrov in financiranja. Razvoj patronažne zdravstvene nege naj bi sledil

priporočilu Svetovne zdravstvene organizacije, to je promocija zdravja, preventiva ter zdravstvena nega posameznika (zdravega ali bolnega), družine, skupine in celotne populacije.

Za konec pa še povabilo na 9. konferenco WENR, ki bo leta 1998 v Helsinkih na Finskem. Vodilo konference je ZNANJE - RAZVOJ ZDRAVSTVENE NEGE.

Klavdija PETERNELJ

Študijski teden - SLOVENIJA 1997

Projekt Study week Slovenia 1997 je organizirala Sekcija študentov zdravstvene nege in je potekal od 29.6. do 5.7.1997. Udeležilo se ga je 9 študentov z Danske, Škotske in iz Anglije. Naš cilj je bil, da tujim študentom predstavimo slovensko zdravstvo in še posebej zdravstveno nego pri nas.

NEDELJA, 29.6.

Z udeleženci smo se prvič zbrali na spoznavni zabavi, kjer jim je bil predstavljen program vsega tedna.

PONEDELJEK, 30.6.

Dopolodne smo gostovali na Visoki šoli za zdravstvo v Ljubljani, kjer so nam opisali delovanje ZZNS, ogledali smo si film o oddelkih na VŠZ in o progamih, ki jih izvaja. Izobraževanje medicinskih sester, ki je vzbudilo zelo veliko zanimanja, je bilo zelo podrobno in kvalitetno predstavljeno. Po kosilu in počitku pa smo se odpravili na peš turo po naši prestolnici.

TOREK, 1.7.

Posedli smo se na avtobus in se odpeljali proti Kliničnemu oddelku za pljučne bolezni in alergijo na Golnik. Po toplem sprejemu so nam vodilne medicinske sestre posredovale nekaj podatkov o

kliniki in o njenem delovanju. Sledil je ogled bolniške sobe, prostorov za terapevtske in diagnostične posege in delovnih prostorov medicinskih sester. Študenti so hvalili našo delovno uniformo in obutev, večina pa jih kljub dovoljenju bolnikov ni vstopila ali pogledala v sobo, kajti to imajo za grob vdor v bolnikovo intimnost, ki je dosledno spoštujejo. Po kosilu smo se poslovili od prijaznega osebja in se odpravili proti Bledu, kjer smo si ogledali grad in cerkvico na otoku sredi jezera.

SREDA, 2.7.

Obiskali smo farmacevtsko tovarno LEK. Predstavnica podjetja nam jo je z navedbo reprezentativnih podatkov predstavila, nato smo si ogledali bogato muzejsko zbirko in na koncu so nas popeljali po tovarni. Opisali so nam proizvodne postopke različnih vrst zdravil in razložili razvoj novih, izvedli smo tudi nekaj o trženju farmacevtskih proizvodov in na koncu so nam nudili tudi kosilo. Popoldne so študenti izkoristili za nakupe in ogled ljubljanskega gradu.

ČETRTEK, 3.7.

Ogledali smo si zdravilišče Rogaška Slatina, kjer smo imeli možnost preizkusiti različne mineralne vode in pot nadaljevali proti Mariboru.

Predstavniki SŠZN iz Maribora so nam najprej razkazali moderno opremljene prostore njihove VŠZ, potem pa smo si v Splošni bolnišnici Maribor ogledali posodobljeno enoto intenzivne terapije. Sledila je predstavitev Kolaborativnega centra in za zaključek še sprehod po odrih Festivala Lent.

PETEK, 4.7.

Odšli smo na Onkološki inštitut, si ga po predhodnem uvodnem predavanju ogledali in bili deležni nazorne razlage kemo- in radioterapije. Od tod smo šli v Klinični center in si ogledali Otroški kirurški oddelek in v porodnišnici Porodni blok. Popoldne smo se udeležili piknika študentov mednarodnih izmenjav in zvečer poslušali Pavarottijev koncert na Prešernovem trgu.

SOBOTA, 5.7.

Zadnji dan smo izkoristili za ogled Postojnske jame, Predjamskega gradu, slovenske obale in Lipice.

Skupaj smo preživeli čudovit teden, študentje pa so domov odhajali polni novega znanja in vtisov. Veseli smo, da smo projekt izvedli tako, da smo bili vsi zadovoljni, pa tudi zato, ker so obljubili, da se bodo vračali, zaradi lepote dežele in njenih ljudi.

Ana PODHOSTNIK

STAROSTNIKI IN OBČUTEK VARNOSTI NA DOMU

DESKRIPTORJI: gerontološka zdravstvena nega, starostniki, telealarmni sistemi

IZVLEČEK

Cilji gerontološke zdravstvene nege so okrepiti in podpirati zdravje in neodvisnost starostnika, z ugotavljanjem zmožnosti za zdravje, z uporabo lastne aktivnosti in moči ter omejitvami kot osnovami za načrtovanje intervencij zdravstvene nege, predvsem pri zdravstveni negi na domu. Gerontološka zdravstvena nega temelji na kvaliteti življenja, ker upošteva perspektive zdravja starostnika, način življenja in samoodločanje. Ti parametri vplivajo na življenje v skupnosti in se tudi odražajo v institucionalnih okoljih. Prizadevajoč si za kvaliteto življenja in v dodajanju "življenja letom" ima lahko humanejši pristop pri reševanju problema osamljenosti in starostne ogroženosti - onemoglosti, boljši učinek in boljše medsebojne odnose znotraj družbe in družine. Zato ni nujno, da mora vsak starostnik, ki nima svojcev ali prijateljev, v domsko varstvo, da bi mu rešili problem. Ustanavljanje novih služb, ki zaposlujejo strokovne delavce, daje možnost uresničevanja načela enakosti in izbire vsem državljanom tudi na njihovih domovih.

DOM IN OKOLJE

V gerontološki zdravstveni negi upoštevamo povezavo naslednjih faktorjev: osebnost, zdravje, okolje, zdravstvena nega. Starostnika obravnavamo, prav tako kot druge varovance, kot posameznika z vrednotami in prepričanjem, s sposobnostmi in omejitvami, s pravicami in odgovornostmi. Starejši ljudje vplivajo na okolje, prav tako tudi okolje na njihovo življenje. Ta vpliv se kaže v kulturi družbe, v odnosu in vedenju do starejših in tudi v socio-ekonomskih možnostih, ki jim zagotavljajo kvaliteto življenja v starosti.

Okolje zajema fizično, psihološko in sociološko okolje starejšega posameznika in družine, pa tudi

Varovanec g. Leon Štukelj z ženo

izvajalce varstva. Obstaja vzajemna interakcija med starostnikom in okoljem - kvaliteta, ki vpliva na zdravje in dobro počutje tudi v kasnejšem življenju. Ob odvisnosti pa lahko okolje postane glavni element, na katerega se mora osredotočiti starostnik, družina in javne službe, ki pokrivajo potrebe starostnikov. Naj ne bo dana samo ožja možnost izbire, kam in kakšno pomoč lahko dobijo v starosti. Kvaliteta dobro organizirane pomoči v lokalni skupnosti se kaže tudi v raznovrstnosti ponudbe rešitev. Občine dajejo pobude za reševanje problemov na področju zdravstveno-socialnega varstva starostnikov in podpirajo projekte, ki ponujajo konkretne rešitve tovrstne problematike.

Pravica do zdravstvenega varstva in socialnih servisov je osnovna pravica starejših prebivalcev, doseganje najvišje možne ravni zdravja in dobrega počutja pa pomemben cilj. Da bi bilo to doseženo, je potrebno sodelovanje mnogih strokovnjakov, ki so vključeni v izvajanje varstva. Medicinske sestre in zdravstveni tehniki v sodelovanju s socialnimi delavci lahko ustvarimo ugodno strokovno podlago za delo v zunajinstitucionalni obliki dela za pomoč varovancem na domu.

Varovanje in pomoč ljudem na domu s pomočjo telealarmnih sistemov je nova oblika zunajinstitucionalne pomoči starostnikom in drugim pomoči potrebnim ljudem, ki želijo ali morajo ostati v domačem okolju. Vsebina projekta "Klic v sili" v

Mariboru pokriva vse potrebe človeka (in družine), ki želi biti varovan in oskrbljen 24 ur na dan.

Definicija zdravja je bila razširjena s pogoji življenja in zmožnostmi funkcioniranja v družbi. Sedaj je znano, da je koncept zdravja integralni del političnega in socio-ekonomskega okolja, v katerem so službe zdravstvenega varstva načrtovane in organizirane.

TELEALARMNI SISTEM ZA STAROSTNIKE

Ob pomoči telealarmnih varovalnih sistemov smo strokovni zdravstveno-socialni delavci pripravili projekt, ki s svojo vsebino zadovoljuje potrebe varovancev. Projekt "Klic v sili" deluje v okviru ZZV Maribor, Centra zdravo mesto v sodelovanju s podjetjem za varovanje Protect, že eno leto. V tem času smo oskrbeli že veliko varovancev. Vsi so z delom in ponudbo projekta zelo zadovoljni. Zanimanje za tovrstno obliko pomoči narašča in bo v prihodnje nujno potreben v sorazmerju z rastjo števila starejših prebivalcev. Sodelujemo z javnimi službami, ki pokrivajo področje zdravstveno-socialnega varstva v Mariboru in okolici. Nova oblika pomoči prinaša več možnosti rešitev individualnih in družbenih težav.

Stroški delovanja te pomoči pa manj bremenijo posameznika ali družino.

V osnutku državnega programa socialnega varstva Slovenije do leta 2000 je navedeno, da bo država oblikovala učinkovit sistem zagotovljenih socialno-varstvenih storitev tako, da bo vzpostavila pregledno in dostopno mrežo služb in določila nosilce posameznih socialno-varstvenih dejavnosti po vsebinah in lokalnih ravneh.

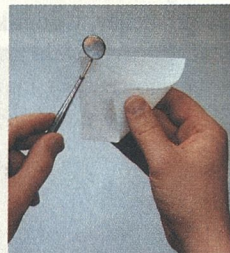
Dnevna oblika pomoči starejšim ljudem postaja sestavni del dolgoročnega programa varstva. Individualni pristop pa obveza pri reševanju vsakršne problematike starostnika. Medicinska sestra se pri obravnavi starostnika na domu poveže z najbližjimi družinskimi člani (ali prijatelji, če nima svojcev) varovanca in jih vključi v plan obravnave za zadovoljevanje potreb starostnika na domu. S sodelovanjem strokovnih delavcev tima za varovanje in pomoč ljudem na domu in njihovimi svojci dosežemo željeni cilj zadovoljnega in varnega bivanja v domačem okolju, dokler varovancu dopušča zdravstveno stanje.

NOVO!

WALKISOFT®

NOVO!

izdelki za nego in higieno v zdravstvu

WALKISOFT izdelki združujejo lastnosti tkanine in papirja - čvrstost, vpojnost, nežnost. Izdelani po novi okolju prijazni suhi tehnologiji. Gospodarni so v primerjavi s tekstilom.

- Se ne prašijo in ne muckajo; dezinfekcijska, negovalna in čistilna sredstva izdelkov ne razgrajujejo.
- So mehki in koži prijazni, ter obenem zelo čvrsti.
- Lahko jih steriliziramo.
- Vpojnost je 2 do 3 krat večja, kot pri dosedaj uporabljenih materialih.
- Po uporabi jih lahko sežigamo, kompostiramo ali recikliramo in so okolju povsem neškodljivi.

Uvoznik: KEMCEL trade d.o.o.

Šmartinska 152, 1000 LJUBLJANA
tel: 061 185 15 92 fax: 185 25 55

Prodaja: SANOLABOR

Leskovškova 4, 1000 LJUBLJANA
tel: 061 185 42 11, fax: 140 13 04

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV LJUBLJANA

Vas v sodelovanju s KUD Lojz Kraigher iz Kliničnega centra vabi v likovno delavnico, kjer Vam bo pri odkrivanju in izoblikovanju Vašega umetniškega daru pomagal g. Marjan Zaletel - Janč, akad. slikar. Z delom pričnemo 14. oktobra 1997 ob 15. uri v predavalnici IV Kliničnega centra, nato pa vsak torek ob tej uri.

Vabimo "stare" in nove slikarke in slikarje.

Stroške krije društvo, edini pogoj je članstvo v ZZN Slovenije oziroma v društvu.

Prijave sprejemata ga. Marija Goms, tel. 1313 113, int. 53-82, ali ga. Darinka Klemenc, tel. 1423 655 ali 1313 113, int. 22-78.

Predsednica DMSZT Ljubljana:

Jelka Mlakar

Zbornica zdravstvene nege Slovenije

Društvo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Ljubljana

Aktiv upokojenih medicinskih sester

OBVESTILO IN POVABILO

Vabimo vas na strokovno srečanje in volilni občni zbor, ki bo v ponedeljek, 27. oktobra 1997 v predavalnici 4 / Klinični center s pričetkom ob 8.30 uri.

Strokovni program:

Dr. sc. Boštjan Salobir, dr. med., specialist internist: OSTEOPOROZA

Občni zbor

Prosimo, da se srečanja udeležite v čim večjem številu!

Predsednica aktiva upokojenih medicinskih sester

Olga Pivk Vidmar

SLOVENSKO DRUŠTVO HOSPIC vabi na seminar

SPREMLJANJE HUDO BOLNIH IN UMIRAJOČIH

Program: Moje izkušnje z umirajočimi. Kaj umirajoči najbolj potrebuje. Proces umiranja. Komunikacija. Kako ravnamo z "resnico" ob umirajočem bolniku. Kaj pomeni upati z umirajočim. Kje naj bi ljudje umirali. Pomoč družini umirajočega. Kako ravnamo ob smrti. Spremljanje žalujočih.

Seminar je namenjen svojcem in prijateljem hudo bolnih in umirajočih, zdravstvenemu osebju in vsem, ki jih to zanima.

Kdor se za seminar zanima, lahko izbira med dvema terminoma, in sicer:

8.11.1997 in 22.11.1997

od 9. do 14. ure v prostorih KRKE, Dunajska 65, Ljubljana.

Prispevek za seminar je 3.000 sit.

Število udeležencev je omejeno, zato prosimo, da se prijavite pisno ali po telefonu na naslov: Slovensko društvo hospic, Ljubljana, Neubergerjeva 4, tel. 061/13 71 284 ali tel. 061/13 15 399.

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE
IN SEKCIJA PATRONAŽNIH MEDICINSKIH SESTER

vabita na STROKOVNO SREČANJE s temo:

PROBLEM DROG V PATRONAŽNEM VARSTVU

ki bo v petek, 7. novembra 1997 v Hotelu VALENTIN V Kočevju.

Program:

- 09.00 Registracija udeležencev
- 10.00 Uvodni pozdrav predsednice sekcije
Kulturni program
Pozdravi gostov
- 10.30 **Predstavitel patронаžnega varstva ZD Kočevje**
Francka Rupnik, vms
- 11.00 **Razširjenost uporabe droge in ukrepanje na področju Slovenije in Evrope**
asist. mag. Dušan Nolimal, dr. med. spec. soc. med.
- 12.00 Odmor
- 12.30 **Predstavitel Centra za zdravljenje odvisnosti od nedovoljenih drog v Celju**
Vida Vozlič Danilovič, sms, soc. delavec
- 13.15 **Patronažna medicinska sestra in problem narkomanije**
Slavica Avberšek, vms, spec. patr. zdrav. nege
- 13.35 Razprava
- 13.45 **Volilna skupščina in volitve novih članov vodstva strokovne sekcije**
- 15.30 Kosilo in zaključek srečanja

Strokovno srečanje se upošteva pri napredovanju.

Kotizacija za seminar je 7.000 sit za člane zbornice, za nečlane pa 14.000 sit, vplačate jo lahko na strokovnem srečanju ali pa na žiro račun ZDMSZT št.: 50101-678-48641, sklic na številko 00-122-08, z obveznim pripisom "Za sekcijo patronažnih medicinskih sester". S seboj imejte članske izkaznice in potrdilo o plačani kotizaciji.

Hotel Valentin je v samem središču Kočevja, blizu avtobusne postaje.

Dodatne informacije:

Brložnik Magda, ZD Celje, tel. 063/434-301, 434-302

Organizacijski odbor:

Devjak Tanja, Poje Vlasta, Kožar Lidija, Marinič Marija, Bižalj Ivanka, Verderber Irena, Janež Marija,
Štimec Danica

PRISRČNO VABLJENI!

Predsednica sekcije

Magda Brložnik

Zbornica zdravstvene nege Slovenije - Sekcija hematoloških medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov
VABI v RADENCE 14. in 15. novembra 1997
na strokovno srečanje z UČNO DELAVNICO

Vsebina: Bolnik s hemofilijo

Petek, 14.11.1997

- 12.00 Razstava farmacevtskih pripravkov in pripomočkov
Registracija udeležencev
- 15.00 Otvoritev srečanja
Danica Murec, vms
Predstavitve Splošne bolnišnice Murska Sobota
Marinka Purkart, vms
Pravilen odvzem krvi in prenos krvnih vzorcev
Saša Berič, višji fizioterapevt
Pomen pravilnega razgibavanja bolnika s hemofilijo
- 16.30 Odmor
- 17.00 Saša Berič, višji fizioterapevt
Vaje za pravilno razgibavanje bolnika - preventiva, po krvavitvi
Marjanca Rožič, vms, Marija Kohek, vms, Ana Robert, zt;
Priprava in aplikacija faktorja strjevanja krvi ter dokumentiranje
Razpravljanje
- 20.00 Skupna večerja

Sobota, 15.11.1997

- 9.00 Marjanca Rožič, vms
Novosti v aplikaciji faktorja strjevanja krvi
Marjana Božjak, vms, Marjanca Rožič, vms
Bolnik - medicinska sestra - svetovanje
Razpravljanje
Zaključek srečanja

- 11.30 Sestanek članov odbora sekcije

Strokovno srečanje se upošteva pri napredovanju.

Kotizacija za člane Zbornice zdravstvene nege 15.000 sit, za nečlane 30.000 sit. Kotizacijo lahko vplačate na žiro račun ZDMSZ št.: 50101-678-48641, sklic na številko 122025-10 s pripisom: za hematološko sekcijo.

Potrdilo o vplačani kotizaciji prinesite s seboj.

Znesek je možno poravnati tudi pol ure pred začetkom seminarja.

Vljudno prosimo, da udeležbo predhodno potrdite s priloženo prijavnico zaradi organizacije učne delavnice.

Rezervacija prenočišča na naslov: RADENCI, služba rezervacij - telefon 069/66-594.

Dodatne informacije: Marjanca Božjak in Vlasta Slabe, telefon 061/13-20-330.

Vljudno vabljeni!

Prijave pošljite najkasneje do 8.11.1997 na naslov:

Vlasta Slabe, Klinični center, SPS Interna klinika, Klinični oddelek za hematologijo,

Zaloška 7, 1525 Ljubljana

Zbornica zdravstvene nege Slovenije
SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER V ONKOLOGIJI
vabi na

21. strokovni seminar,

ki bo v četrtek, 13. novembra 1997 v Hotelu Belevue, Šmarjetna gora, Kranj, s pričetkom ob 9. uri.

PROGRAM

KOMUNIKACIJA V ZDRAVSTVENI NEGI - SODOBNI PROBLEM, Prof. Vera Štebe

TEZA: Komunikacija med zdravniki in izvajalci ZN je dobra

Predavateljici: Oga Koblar, vms, Jožica Bostič - Pavlovič

Moderator: Marina Velepčič, vms

PREDSTAVITEV PROGRAMA ZA OSKRBO RAN - VALENCIJA - Convatec, Jasna Stošič, dr. med.

SKUPNO KOSILO

Seminar se šteje za strokovno izobraževanje.

Kotizacija za seminar je 7.000 sit za člane ZZN (14.000 sit za nečlane). Plačate jo na žiro račun ZDMSZT št.: 50101-678-48641, sklic na številko 00-122-16, ali pred pričetkom seminarja. S seboj prinesite potrdilo in člansko izkaznico.

Informacije: Slavica Hodžič, tel.: 061/13 20 018.

Prisrčno vabljeni!

Predsednica sekcije:

Olga Koblar

KALTOSTAT

**Kalcij natrijeve alginatne obloge
za oskrbo močno eksudativnih in okuženih ran**

Zdravilna moč morja

- na rani ostane tri do štiri dni
- v vlažnem okolju poteka celjenje pospešeno
- menjava oblog je preprosta in neboleča

ConvaTec

VALENCIA Stoma-Medical d.o.o., Ljubljana
Zupancičeva 10, 1000 Ljubljana
Tel./fax: 061 214 959

Zbornica zdravstvene nege
Endokrinološka sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije
vabi

na dvodnevno strokovno srečanje 21. in 22. novembra 1997
v dvorano nad Kristalno dvorano Zdraviliškega doma v Rogaški Slatini
z naslovom

Sladkorna bolezen in obolenja nadledvične žleze

Petek, 21. novembra 1997

16.00 Otvoritev srečanja

16.30 **Oskrba diabetičnega stopala - standardi**

Mag. Vilma Urbančič, dr. med.

Vloga medicinske sestre v ambulantni za diabetično stopalo

Mira Slak, sms.

Preprečevanje in zdravljenje preležanin pri sladkornem bolniku

Ana Čerpnjak, vms.

Priprava sladkornega bolnika na operativni poseg

Doc. dr. Marko Medvešek, dr. med.

Predstavitve nove predsednice in članov izvršnega odbora

20.00 Skupna večerja

Sobota, 22. novembra 1997

09.00 **Cushingov sindrom**

Prof. dr. Janez Preželj, dr. med.

Zdravstvena nega bolnika s Cushingovim sindromom

Alenka Roš, vms.

Addisonova bolezen

Urška Gantar - Rott, dr. med.

Zdravstvena nega bolnika z Addisonovo boleznijo

Alenka Roš, vms., Anica Tomažič, vms.

Etika v zdravstvu

Vera Grbec, vms. dipl. org. dela

Poročila o novostih in strokovnih srečanjih

Sestanek Izvršnega odbora sekcije

Strokovno srečanje se upošteva pri napredovanju.

Kotizacija za člane ZZNS znaša 14.000 sit, za nečlane pa 28.000 sit. Nakažite jo na ŽR ZDMSZT

št.: 50101-678-48641, sklic na 00-12218, s pripisom: za endokrinološko sekcijo. Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico in potrdilo o vplačani kotizaciji. Dodatne informacije: Ana Čerpnjak, vms, telefon: 061/13-17-224.

Rezervacija prenočišča: Prenosišča so predhodno rezervirana v hotelu Sava v Rogaški Slatini. Rezervacijo postelj opravite sami na telefonsko številko 063/811-4000 sklic: za sekcijo. Prosimo, da do 10. novembra 1997 potrdite rezervacijo sobe.

Organizacijski odbor: Ana Čerpnjak, vms., Milena Bohnec, vms. prof. soc. ped., Darja Kržišnik, vms.

Ivica Zupančič, vms., Mateja Tomažin Šporar, vms., Majda Mori-Lukančič, vms.

Predsednica sekcije
Majda Mori - Lukančič

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE - Sekcija medicine dela, prometa in športa
Ljubljana, Vidovdanska 9

VABILO

Sekcija medicine dela, prometa in športa vas vabi na strokovno srečanje, ki bo 07.11.1997 v dvorani KRKE - Tovarna zdravil p.o., Dunajska cesta 65, LJUBLJANA.

Program:

9.00 Registracija udeležencev

9.30 **Preventivno zdravstveno varstvo delavcev** - as. mag. dr. Jože Šamu, dr. med.

10.15 **Humor in zdravje** - Petra Kersnič, prof. zdr. vzgoje

11.00 **Rekreacija in zdravje** - Stanka Košir, vms

11.45 Odmor

12.30 Poročilo predsednice sekcije

Finančno poročilo

Volitve novega izvršilnega odbora sekcije

Udeležba na seminarju šteje za strokovno izpopolnjevanje. Kotizacija znaša 7.000 sit za člane zbornice in 14.000 sit za nečlane. Vplačate jo lahko pred pričetkom seminarja ali na žiro račun ZDMSZT št.: 50101-678-48641, sklic na št.: 00 12206, s pripisom: "za sekcijo za medicino dela". Ob registraciji potrebujete potrdilo o vplačilu kotizacije in člansko izkaznico.

Predsednica sekcije
Nada MODIC - HARL

ONKOLOŠKI INŠTITUT LJUBLJANA - Sektor za zdravstveno nego

OBVESTILO ZDRAVSTVENIM ZAVODOM

V skladu s programom pripravištva za višje medicinske sestre (Ur. list RS, št. 56 - 11.10.1996) obveščamo, da bo v Onkološkem inštitutu Ljubljana v dneh od 17.11. do 21.11.1997 organiziran teoretični del usposabljanja iz onkologije in onkološke zdravstvene nege.

Kotizacija za 5 dnevni seminar teoretičnega dela usposabljanja znaša 42.500 sit in je vplačljiva na seminarju oz. jo lahko nakažete na žiro račun Onkološkega inštituta št.: 50103-603-45793, s pripisom "izobraževanje VMS". Prosimo vas, da potrdilo o vplačani kotizaciji prinesete s seboj.

V kotizacijo je všteti priročnik predavanj, malica in kava.

Izobraževanja se lahko udeležijo tudi medicinske sestre in zdravstveni tehniki z že opravljenim strokovnim izpitom. Možna je tudi le enodnevna udeležba s kotizacijo 8.000 sit in nakupom priročnika po 2.500 sit.

Zaradi evidence pripravnikov prosimo, da do 10.11.1997 kandidate pisno ali telefonično prijavite na naslov:

Marina Velepič

Onkološki inštitut Ljubljana - Zaloška 2, 1000 LJUBLJANA

tel.: 061/13 20 018 - faks: 061/13 14 180

Pripravniki naj s seboj prinesejo pravilno izpolnjen list o pripravištvu, ki ga je izdala Zbornica zdravstvene nege Slovenije.

Lep pozdrav!

Direktorica za zdravstveno nego:

Marina Velepič, vms

PULZ d.o.o.

Miklošičeva 24
Ljubljana
tel.: 061/133-10-43
tel./fax: 061/311-830

SRČNI UTRIP - RITEM ZDRAVJA

Ponujamo Vam:

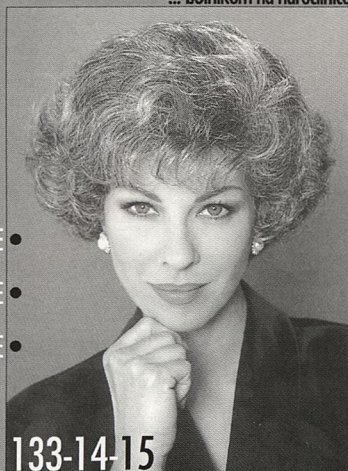
- ♥ vrhunske nemške merilnike krvnega tlaka
Boehringer Mannheim
- ♥ aparate za določanje glukoze v krvi
(tudi na naročilnico ZZS)
- ♥ monitorje srčnega utripa POLAR in druge
pripomočke za zdravje in boljše počutje

**KONTROLA IN SERVIS VSEH VRST
MERILNIKOV KRVNEGA TLAKA**

Nahajamo se v pritličju poslovne stavbe ZZS.

 Viktorzia

Lasulje in lasni vložki
... bolnikom na naročilnico

ŽENSKÉ •
MOŠKE •
OTROŠKE •

061 133-1415

Trgovina VIKTORIA: Ljubljana Trubarjeva 76A
... 300m od Kliničnega centra

Srečanja v tujini

FORTHCOMING RCN CONFERENCES 1997/98

3rd EUROPEAN MENTAL HEALTH
NURSING CONFERENCE
BELFAST, IRLAND, UK - 20. - 22. 2. 1998

2nd EUROPEAN REGION CONFERENCE
OF THE COMMONWEALTH NURSES
FEDERATION
ST JULIANS, MALTA - 27. - 29. 3. 1998

MOVING NURSING FORWARD: AFFIRMING OUR RIGHT TO CARE

ST JULIANS, MALTA - 27. - 29. 3. 1998

THE LEADING EDGE

EDINBURGH, SCOTLAND,
UK - 3. - 5. 4. 1998

British Council International Seminar QUALITY IMPROVEMENT IN NURSING

OXFORD - 6. - 12. 9. 1998

PRACTISING FOR THE FUTURE

LEUVEN, BELGIUM - 17. - 18. 4. 1998

THIRD INTERNATIONAL NURSING RESEARCH CONFERENCE IN TOKYO

TOKYO, JAPAN - 16. - 18. 9. 1998

Vse podrobne informacije so na sedežu
Zbornice zdravstvene nege Slovenije.

Lekadol®

paracetamol

tablete in sirup

UČINKOVIT pri:

- glavobolu
- pooperativnih bolečin
- zniževanju vročine.

VAREN za:

- bolnike z **ulkusno boleznijo**, ker ne povzroča prebavnih stranskih učinkov.
- **astmatike**, ker zelo redko povzroči bronhospazem.
- **otroke**, ker ne povzroča Reyevega sindroma.
- **lajšanje pooperativnih bolečin**, ker ne vpliva na hemostazo.

PRIMEREN

- tudi za **dojenčke** in **male otroke**.

Proti bolečinam, toda brez želodčnih težav!

Natančnejše podatke o zdravilu dobite pri proizvajalcu.

050696-SLO